

Engangshjælp efter § 25 a i lov om aktiv socialpolitik

Praksisundersøgelse 2008
Beskæftigelsesankenævnet

Indhold

1. Baggrund og formål	3
2. Sammenfatning og anbefalinger	4
3. Retsgrundlaget	6
3.1. Beskrivelse af reglerne og deres baggrund.....	6
3.2. Fortolkning.....	8
4. Hvor omfattende er problemet vedrørende engangshjælp?	10
5. Foreligger der en afgørelse – og er den meddelt til borgeren?.....	13
5.1. I hvor mange af samtlige sager er spørgsmålet om engangshjælp behandlet i kommunen.	13
5.2. I hvor mange af de sager, hvor spørgsmålet om engangshjælp er behandlet i kommunen, er afgørelsen meddelt til ansøger.....	14
5.3. I hvor mange af samtlige 83 sager i undersøgelsen er ansøger orienteret om engangshjælp?.....	15
6. Den materielle vurdering	16
6.1. Samlet vurdering af de undersøgte sager.....	16
6.1.1. Sager, hvor kommunen ikke har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp	17
6.1.2. Sager, hvor kommunen har truffet en afgørelse om engangshjælp, men hvor ansøgeren ikke har fået meddelt afgørelsen.....	18
6.1.3. Sager, hvor ansøgeren har fået meddelt en afgørelse.....	18
6.1.4. Sager, hvor kommunen har truffet en afgørelse om engangshjælp	19
6.2. Generelle bemærkninger.....	19
6.2.1. Afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	19
6.2.2. Sagen ville være blevet ændret og/eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag	20
6.3. I hvilket omfang er sagen oplyst?.....	22
6.4. For hvilke perioder har kommunen forholdt sig til behovet for engangshjælp	24
6.5. Hvad er begrundelsen for afslag/nedsat takst i de sager, hvor kommunen har forholdt sig til behovet for engangshjælp?	25
6.6. Særligt vedrørende hjemmeboende	26
6.6.1. Foreligger der en afgørelse – og er den meddelt til den hjemmeboende	26
6.6.2. Den materielle vurdering.....	27
7. Formalitetsvurderingen	28
8. Høring af kommunerne og Ankestyrelsen	29
Bilag 1: Hjemmel og metode for undersøgelsen	30
Bilag 2: Lovbestemmelser	32
Bilag 3: Uddrag af forarbejder.....	35
Bilag 4: Principafgørelser fra Ankestyrelsen.....	42
Bilag 5: Måleskema	46

1. Baggrund og formål

Pr. 1. januar 2003 blev reglerne for udbetaling af kontanthjælp ændret, således kontanthjælp herefter skulle være bagudbetalt. Som en konsekvens heraf blev § 25 a i lov om aktiv socialpolitik samtidig indført som hjemmel for at udbetale støtte fra ansøgningstidspunktet og frem til udbetalingen af en hel måneds kontanthjælp.

Uanset reglerne har været i kraft siden 2003, og et stort antal kontanthjælpsansøgere således har været omfattet af reglen, har der kun været behandlet få sager ved Ankestyrelsen.

Det er ikke konkret opgjort, hvor mange klagesager vedrørende engangshjælp, der har været behandlet ved nævnene, men der har i hvert fald heller ikke været behandlet et betydeligt antal klagesager herom ved Beskæftigelsesankenævnet, Statsforvaltningen Midtjylland. Samtidig har der vist sig grundlæggende fejl i nogle af de sager, der faktisk er blevet indbragt vedrørende engangshjælp, og det har i klagesager på andre områder, f.eks. vedrørende udmåling af kontanthjælp eller bevilling af enkeltudgift til huslejerestance, vist sig, at sagernes reelle problem var, at spørgsmålet om bevilling af engangshjælp ikke var behandlet i kommunen.

Afklaring af eventuel berettigelse til engangshjælp vil være relevant ved enhver ny kontanthjælpsansøgning. Nogle vil hurtigt komme ud af systemet igen – og derfor ikke have fokus på muligheden for at få afklaret deres rettigheder gennem en klagesag. Andre vil – hvis spørgsmålet om berettigelse til engangshjælp ikke er blevet behandlet i kommunen – slet ikke være klar over deres rettigheder – eller klagemuligheden.

Ved indførelsen af engangshjælp blev der for denne første periode i den enkeltes kontanthjælpsforløb indført en takst, der – afhængig af hvilken persongruppe det omhandler – ligger på omkring 50 % af den almindelige kontanthjælpstakst. Hvis der således ikke sker bevilling af engangshjælp efter denne bestemmelse vil der altså være tale om, at kontanthjælpsansøgere i op til 2 måneder kan være henvist til at leve på et endnu lavere indtægtsniveau, end det der blev indført med reglen om engangshjælp (for så vidt angår nærmere redegørelse for beregningsmåde henvises til afsnit 3 vedrørende retsgrundlaget).

Der kan således være tale om, at lovligheden af en praksis ikke bliver afprøvet, idet det ikke er et område, hvor klageadgangen mest oplagt bliver udnyttet, men hvor det økonomiske problem dog kan være væsentligt for mange personer.

Nævnet har på denne baggrund fundet det væsentligt at få belyst, om spørgsmålet om engangshjælp behandles korrekt, herunder om det overhovedet behandles.

Til belysning af problemets eventuelle omfang er det endvidere i undersøgelsen belyst, hvor lang "den ikke-indtægtsdækkede periode" har været i de undersøgte sager.

Det bemærkes endvidere, at der til brug for undersøgelsen er indhentet kopi af de sager fra kommunerne, hvor der i forbindelse med en ny kontanthjælpsbevilling ikke er givet fuld bevilling af engangshjælp. Hermed vil undersøgelsen således også belyse, i hvor mange sager der evt. ikke er sket behandling af spørgsmålet om engangshjælp. Vedrørende den nærmere afgrænsning af de indhentede sager og metoden for under-

søgelsen i øvrigt henvises til rapportens bilag 1 vedrørende hjemmel og metode for undersøgelsen.

Undersøgelsen er gennemført af fuldmægtig Elisabeth Bak, fuldmægtig Frederik Jensen og specialkonsulent Trine Lund.

2. Sammenfatning og anbefalinger

Nævnet finder, at undersøgelsens væsentligste resultat er, at ud af de undersøgte 83 sager er spørgsmålet om engangshjælp kun behandlet i de 41 sager. I de øvrige 42 sager er engangshjælp ikke omtalt.

I denne forbindelse bør det bemærkes, at ud af de 42 sager, hvor spørgsmålet om engangshjælp ikke var behandlet, fandt nævnet kun, at det i 8 sager på det foreliggende grundlag kunne vurderes, at ansøgeren ikke var berettiget til engangshjælp. I de øvrige 34 tilfælde var der enten grundlag for bevilling af engangshjælp eller der forelå ikke tilstrækkelige oplysninger for vurdering heraf.

Anbefaling

Nævnet finder derfor grund til at anbefale kommunerne, at det sikres, at der i forbindelse med alle nye ansøgninger om hjælp til forsørgelse sker behandling af spørgsmålet om berettigelse til engangshjælp.

Nævnet finder endvidere, det er et bemærkelsesværdigt punkt i undersøgelsen, at af de 41 sager, hvor spørgsmålet om engangshjælp er behandlet i kommunen, er det kun i de 16 sager, der er givet meddelelse herom til borgeren.

Set i forhold til alle undersøgelsens 83 sager, er der således tale om, at kun 19% er orienteret om, at der overhovedet er eller skulle være truffet en afgørelse om engangshjælp.

Anbefaling

Nævnet anbefaler derfor, at kommunerne sikrer, at der meddeles en afgørelse vedrørende engangshjælp til borgeren. I det omfang afgørelsen meddeles mundtligt, bør dette klart fremgå af journalnotat.

Næste væsentlige resultat er, at nævnet i 32 af de 41 sager, hvor kommunerne har behandlet spørgsmålet om engangshjælp, ville have ændret eller hjemvist afgørelsen, hvis den var blevet påklaget. I 9 sager er nævnet således enig i vurderingen af, at der ikke er grundlag for bevilling af engangshjælp eller at der kun er grundlag for bevilling med en nedsat takst.

Hvis dette sammenholdes med ovenstående oplysninger om, at nævnet i de 42 sager, hvor der ikke er sket behandling i kommunerne, kun er "enig" i 8 tilfælde, viser det således, at kun i 17 af de 83 undersøgte sager, svarende til 20%, finder nævnet, at "resultatet" er korrekt.

I denne forbindelse bør det påpeges, at i en betydelig del af de sager, hvor nævnet ikke er enig i kommunens vurdering, skyldes det, at der ikke foreligger et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag for at træffe afgørelse. Kun i 50% af de sager, hvor kommunen har truffet afgørelse, finder nævnet således, at der ingen oplysninger mangler.

For det første kan dette handle om manglende konkrete oplysninger om borgerens seneste indtægter, der er afgørende for, om der er en ikke-indtægtsdækket periode, og dermed for spørgsmålet, om der er ret til engangshjælp.

Anbefaling

Nævnet skal således anbefale, at kommunen sikrer indhentelse af de nødvendige oplysninger vedrørende de indtægtsmæssige forhold af betydning for retten til engangshjælp.

For det andet kan det handle om, at der i tilfælde, hvor det faktisk er afklaret, at der er tale om en ikke-indtægtsdækket periode, af kommunen træffes afgørelse om nedsættelse af engangshjælpen uden at der foreligger konkrete oplysninger, der kan begrunde dette. Baggrunden for at engangshjælpen er fastsat til en lavere takst end kontanthjælp er, at behovet for engangshjælp som udgangspunkt skyldes, at der "er søgt for sent" (jf. nedenfor afsnit 3.1). Dette kan således ikke i sig selv begrunde en nedsættelse af engangshjælpen. Hvis baggrunden for, at der ikke er søgt kontanthjælp på et tidligere tidspunkt måtte være udtryk for "en uhensigtsmæssig adfærd" (forarbejdernes udtryk), f.eks. bevidst for at undgå at stå til rådighed, vil det kunne begrunde en nedsættelse af engangshjælpen til et niveau, i værste fald så lavt som "akuthjælpsniveau". En sådan nedsættelse kræver imidlertid konkrete oplysninger om baggrunden for den "sene" ansøgning.

Anbefaling

I det omfang der måtte være grundlag for at tro, at ansøgeren bevidst udviser en "uhensigtsmæssig adfærd", skal nævnet således endvidere anbefale, at det konkret belyses, hvorvidt der er holdepunkter for dette, først og fremmest ved afklaring af borgerens begrundelse for ikke at have søgt tidligere.

Det fremgår af undersøgelsen, at ud af de 83 undersøgte sager er der tale om 15 sager omhandlende unge hjemmeboende under 25 år. Heraf er der i 3 tilfælde bevilget engangshjælp med nedsat takst. I de øvrige 12 tilfælde er der ikke bevilget engangshjælp. Nævnet er enig i resultatet i 3 af de 15 sager.

Særligt for så vidt angår hjemmeboende gør det sig gældende, at begrundelsen for afslag i nogle tilfælde har vist sig at være, at den pågældende har været forsørgt af forældrene indtil nu. Den omstændighed, at pågældende er hjemmeboende er imidlertid ikke i sig selv nogen begrundelse, idet der er taget højde for dette gennem den lavere takst til netop hjemmeboende.

Anbefaling

Nævnet skal i fortsættelse af foregående anbefaling anføre, at også for så vidt angår hjemmeboende unge skal der foreligge konkrete oplysninger der kan begrunde nedsættelse, hvis der ikke skal bevilges fuld takst i de tilfælde, hvor der er en ikke-indtægtsdækket periode.

Når en afgørelse, der ikke giver ansøgeren fuldt ud medhold, beror på et administrativt skøn, skal der i henhold til forvaltningslovens § 24, stk. 1 i begrundelsen angives de hovedhensyn, der har været bestemmende.

Anbefaling

Nævnet skal derfor afslutningsvis anbefale at det sikres, at det af begrundelsen fremgår, hvilke konkrete omstændigheder, der er lagt vægt på.

Nævnet finder endelig grund til at fremhæve som et væsentligt punkt i undersøgelsen, at der i 49% af de undersøgte sager er tale om en ikke-indtægtsdækket periode på over 20 dage.

3. Retsgrundlaget

3.1. Beskrivelse af reglerne og deres baggrund.

(De i afsnittet omtalte lovbestemmelser er gengivet fuldt ud i bilag 2.)

Med virkning fra d. 1. januar 2003 blev udbetaling af kontanthjælp ændret fra forudbetalt til bagudbetalt for så vidt angik nye kontanthjælpsansøgere, jf. aktivlovens § 89.

I tilknytning hertil er det i aktivlovens § 13 b, stk. 1, fastlagt, at en person, der søger kontanthjælp eller starthjælp, i almindelighed tidligst kan få udbetalt hjælp 1 måned efter den første henvendelse til kommunen. Det er endvidere en betingelse herfor, at ansøgeren står til rådighed i den omhandlede periode.

Det fremgår af forarbejderne, at baggrunden for lovændringen var, at det fandtes mere hensigtsmæssigt, at kontanthjælpssystemet blev indrettet, så det passer ind i det system, der i øvrigt fungerer for den største del af arbejdsmarkedet.

Systemet kom således ved lovændringen til at "passe" til den situation, hvor en kontanthjælpsansøger, der har været bagudbetalt månedslønnet, indgiver ansøgning om kontanthjælp umiddelbart efter han har fået sidste løn udbetalt og samtidig stiller sig til rådighed. Han kan leve af sin løn den følgende måned og vil herefter være berettiget til en hel måneds kontanthjælp.

Dette system "passer" imidlertid ikke i alle situationer, f.eks. kan der være tale om tilfælde, hvor en person er 14-dages-lønnet, er forudbetalt (f. eks. SU) eller hvor pågældende forventer at kunne undgå at komme på kontanthjælp ved at finde arbejde inden sidste løn er opbrugt, og derfor ikke henvender sig på kommunen før dette tidspunkt. Herudover kan der være tale om personer, der bevidst venter med at indgive ansøgning så længe som muligt for at undgå at skulle stille sig til rådighed gennem jobcentret og derved måske komme i straksaktivering.

For alle disse grupper af personer vil der opstå en ikke-indtægtsdækket periode, idet kontanthjælpen som sagt udbetales bagud og kun for den periode, man har stået til rådighed, altså som udgangspunkt fra ansøgningstidspunktet.

For at dække dette "hul" blev aktivlovens § 25 a indført med følgende ordlyd:

"§ 25 a, stk. 1. Kommunen kan yde op til 1 måneds engangshjælp til personer, der ikke opfylder betingelserne i § 13 b, indtil de har ret til en hel måneds kontanthjælp. Engangshjælpen ydes fra ansøgningstidspunktet, og indtil ansøgeren får udbetalt kontanthjælp.

Stk. 2. Hjælpen efter stk. 1 kan højst udgøre 4.231 kr. (pr. 1. januar 2008: 4.926 kr.)

Stk. 3. For personer under 25 år, som bor hos en eller begge forældre, kan hjælpen højst udgøre 2.103 kr. (pr. 1. januar 2008: 2.449 kr.)."

Pr. 1. juli 2004 blev reglen udvidet således den også omfattede starthjælpsmodtagere.

Taksterne for engangshjælp svarede til SU-taksterne, men satsreguleres på samme måde som kontanthjælp.

Kontanthjælpstaksten for en person over 25 år med forsørgelsespligt overfor børn udgjorde pr. 1. januar 2008 12.249 kr. Taksten for en ikke-forsørger over 25 år udgjorde 9.219 kr., for en ung udeboende under 25 år 5.940 kr. og for en ung hjemmeboende under 25 år 2.867 kr.

Baggrunden for at taksten for engangshjælp blev fastsat betydeligt lavere end kontanthjælpstaksten var i henhold til forarbejderne, at ydelsen skulle "være på et niveau, der sikrer en hensigtsmæssig adfærd i forbindelse med en social begivenhed." Den lavere takst blev altså indført for at signalere, at der bør søges så tidligt, at man kan stå til rådighed i hele måneden inden 1. udbetaling af kontanthjælp.

Af forarbejderne fremgår det videre, at engangshjælpen kan nedsættes til et beløb, der svarer til "akut hjælp", hvis ordningen anvendes uhensigtsmæssigt.

Det fremgår altså, at den lave takst for engangshjælp i sig selv er en "sanktion" på grund af, at pågældende ikke har søgt 1 måned før behovet er opstået – uanset om grunden hertil kan tilskrives ansøgeren - og at der kan ske nedsættelse, når det ud fra konkrete momenter må lægges til grund, at der f. eks. er tale om bevidst unddragelse af at stå til rådighed gennem jobcenteret.

Ordlyden af § 13 b og § 25 a kunne give anledning til tvivl om, hvorledes der skal udbetales engangshjælp i den situation, hvor en person ikke søger kontanthjælp netop fra begyndelsen af en måned. Det fremgår imidlertid klart af ordlyden af forarbejderne, hvorledes reglerne skal fortolkes i denne situation, idet der herom er anført følgende:

"I de tilfælde, hvor borgeren eksempelvis henvender sig i midten af en måned, udbetales der engangshjælp til kalendermånedens udgang. Ved indgangen til den efterfølgende kalendermåned udbetales der bagudbetalt kontanthjælp svarende til den venteperiode i måneden forinden, hvor borgeren har stået til rådighed. Sammen med denne kontanthjælp udbetales der engangshjælp til at dække ansøgerens behov for hjælp i

den del af den efterfølgende kalendermåned, hvor ansøgeren er uden forsørgelsesgrundlag. Herved bliver den samlede varighed af engangshjælpen ligeledes en måned.”

3.2. Fortolkning

Som udgangspunkt foretages praksisundersøgelser på områder, hvor praksis er afklaret gennem Ankestyrelsens afgørelser. Denne undersøgelse afviger fra dette udgangspunkt, da der findes behov for afklaring af emnet, uanset der ikke foreligger meget praksis fra Ankestyrelsen, jf. afsnit 1. På visse punkter må man således ved undersøgelsen konstatere, at kommunens afgørelse må lægges til grund som materielt korrekt, idet den ikke strider mod den foreliggende praksis på området.

Visse fortolkningsspørgsmål vedrørende engangshjælp er afklaret ved Ankestyrelsens principielle afgørelser og visse punkter er så oplagt ud fra ordlyd, sammenhæng og forarbejder, at de er lagt til grund for undersøgelsen.

Ved den materielle vurdering af sagerne er der således lagt følgende til grund:

Enhver ansøgning om hjælp til forsørgelse indbefatter ansøgning om engangshjælp.

Reglen om engangshjælp blev som tidligere omtalt indført på grund af overgang fra forudbetaling til bagudbetaling af kontanthjælp. Der lå ikke heri en grundlæggende ændring af forpligtelsen til at vurdere behovet for støtte fra ansøgningstidspunktet. I § 13 b vedrørende reglen om, at kontanthjælp først udbetales efter en måned, er der endvidere direkte henvist til § 25 a vedrørende muligheden for udbetaling af engangshjælp fra ansøgningstidspunktet. Bevilling af engangshjælp må således ses i sammenhæng med ansøgning om kontanthjælp.

Vurderingen af behovet for engangshjælp skal vurderes i forhold til de ikke-indtægtsdækkede perioder der opstår, fordi kontanthjælp udbetales bagud.

Ved Ankestyrelsens principielle afgørelse A-6-04 er det i overensstemmelse med forarbejderne til reglen fastlagt, at behovet for engangshjælp skal vurderes i forhold til det konkrete hul, der opstår såvel før som efter første udbetaling af kontanthjælp.

Afslag på engangshjælp kan således ikke gives med henvisning til, at der (nu) er udbetalt et kontanthjælpsbeløb (der ikke dækker perioden fuldt ud) eller med henvisning til, at hullet ikke er stort.

Engangshjælp kan bevilges som forholdsmæssigt beregnet ud fra hullets størrelse uden at der er foretaget en konkret økonomisk vurdering.

Samtidig med indførelsen af aktivlovens § 25 a blev der i integrationslovens § 27 a indført en bestemmelse for tilsvarende problem i perioden frem til første udbetaling af

bagudbetalt introduktionsydelse. Ved denne bestemmelse blev det fastlagt, at den omhandlede ydelse, der var af samme størrelse som engangshjælp, skulle beregnes forholdsmæssigt ud fra hullets størrelse. Da det ikke er afklaret, om reglen i § 25 a skal fortolkes således, at der kan tages udgangspunkt i en tilsvarende forholdsmæssig beregning må det hermed fastslås, at en sådan fortolkning på nuværende tidspunkt ikke kan anses for at være i strid med praksis.

Bevilling af kontanthjælpstakst for den ikke-indtægtsdækkede periode er i orden.

Ankestyrelsen har ved A-6-04 fastslået, at man ikke fandt grundlag for at tilsidesætte kommunens afgørelse om, at bevilling af kontanthjælpstakst for den ikke-indtægtsdækkede periode var i orden. Det er således herved fastlagt, at det i hvert fald ikke er udelukket at bevilge mere end en forholdsmæssig beregning, jf. ovenfor.

Indtægter udbetalt før ansøgningen skal som udgangspunkt ikke strække længere end optjeningsperioden.

Idéen i den bagudbetalte kontanthjælp er, at hvis man søger dagen efter, man har fået den sidste månedsløn udbetalt, vil det netop komme til at passe med, at man kan leve af denne månedsløn i måneden frem til udbetalingen af kontanthjælp. Hvis man ikke sørger for at søge rettidigt (og stå til rådighed) er "sanktionen", at man kun får udbetalt den mindre engangshjælp i stedet for kontanthjælpstakst – ikke at man også skal strække den tidligere udbetalte løn for en periode udover optjeningsperioden.

Ved Ankestyrelsens principafgørelse A-34-01 fastlægges det, at udbetalingerne for konkrete optjeningsperioder skal anvendes til at leve for, også efter ansøgning er indgivet, men der er dog ikke tale om udstrækning af indtægterne udover optjeningsperioden i det omfang, der er tale om indtægter fra en bestemt optjeningsperiode. Der er tale om en afgørelse fra før den bagudbetalte kontanthjælp blev indført, men der ses på dette punkt ikke at være grund til anderledes fortolkning på grund af indførelsen af bagudbetalt kontanthjælp.

Det bemærkes endvidere, at der ved A-6-04 ikke er stillet spørgsmål ved, at ansøgeren skulle leve af sine dagpenge i en periode svarende til optjeningsperioden.

Krav om udstrækning af indtægter, der er udbetalt efter ansøgning er indgivet, til en periode længere end optjeningsperioden, kan ikke anses for være i strid med foreliggende praksis.

Samme betragtninger som for indtægter udbetalt før ansøgningen findes at kunne gøres gældende for så vidt angår indtægter, der udbetales efter ansøgning om kontanthjælp er indgivet. Da der imidlertid ikke foreligger Ankestyrelsesafgørelser herom, og da problematikken ikke ses afklaret i teorien, findes det at måtte lægges til grund ved undersøgelsen, at kommunens eventuelle krav om udstrækning af indtægter, der er udbetalt efter ansøgning er indgivet, til en periode længere end optjeningsperioden, ikke kan anses for at stride mod foreliggende praksis.

Der kan ikke gives afslag udelukkende med henvisning til det sene ansøgningstidspunkt.

Det fremgår af forarbejderne til § 25 a, at der blev fastsat en lavere takst end kontanthjælp netop fordi det blev lagt til grund, at denne regel ville blive aktuel i tilfælde, hvor ansøgere ikke havde søgt rettidigt straks efter ophør af tidligere indtjening med mulighed for at stå til rådighed med det samme. "Sanktionen" i forhold til at søge for sent ligger således i den lavere takst.

Det fremgår videre af forarbejderne, at i de tilfælde, hvor det må lægges til grund, at der er tale om "uhensigtsmæssig adfærd", der således må indbefatte en bevidst handling for at undgå rådighedsforpligtelsen, vil engangshjælpen kunne nedsættes til et niveau svarende til "akut hjælp". Det kan således ikke begrunde afslag på engangshjælp.

Der kan ikke gives nedsættelse af engangshjælpen for en hjemmeboende udelukkende med henvisning til, at pågældende er hjemmeboende.

Der er for hjemmeboende i § 25 a, stk. 3 fastsat en lavere takst, hvorfor der herved er "taget højde for" færre udgifter, herunder boligudgifter. Hvis denne takst skal nedsættes for en hjemmeboende, skal det således være ud fra en konkret vurdering af andre forhold.

Bevilling af engangshjælp i henhold til aktivlovens § 25 a går forud for bevilling i henhold til § 81.

Engangshjælpen bevilges uden hensyn til hvilken udgift, der er behov for dækning af, og er en ret, der dog beløbsmæssigt kan nedsættes ud fra konkrete omstændigheder. Den går derfor forud for bevilling af støtte til enkeltudgift i medfør af aktivlovens § 81.

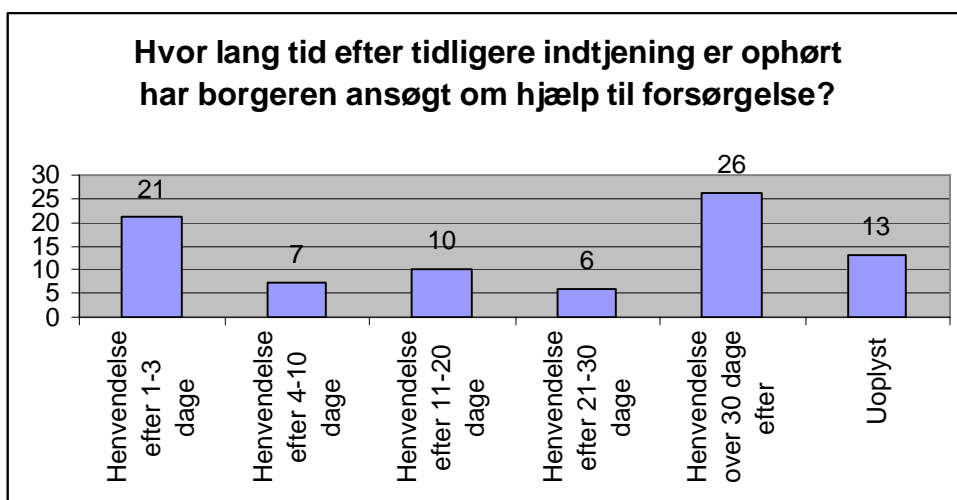
Ved A-7-04 har Ankestyrelsen fastslået, at støtte i henhold til § 81 til huslejerestance kan bevilges selvom der er bevilget engangshjælp for samme periode.

4. Hvor omfattende er problemet vedrørende engangshjælp?

Tanken med den bagudbetalte kontanthjælp var, at man skulle søge kontanthjælp straks efter ophør af tidligere indtjening, således at retten til udbetaling af den bagudbetalte kontanthjælp netop kom til at passe med, at man havde opbrugt sin tidligere indtjening på det tidspunkt, hvor man var berettiget til udbetalingen af kontanthjælp, og man havde samtidig kunnet stå til rådighed i ventetiden, til man var berettiget til udbetalingen.

Baggrunden for at engangshjælp skulle ydes med en lavere takst end kontanthjælp var således, at behovet for engangshjælp som udgangspunkt ikke burde opstå, hvis man fulgte denne fremgangsmåde og ikke søgte "for sent". Den lavere takst skulle således fremme, at der ville blive søgt rettidigt.

I de 83 sager, der er omfattet af denne undersøgelse, er ansøgningen om hjælp til forsørgelse, målt i forhold til det tidspunkt, hvor den tidligere indtjening er ophørt, indgivet således:

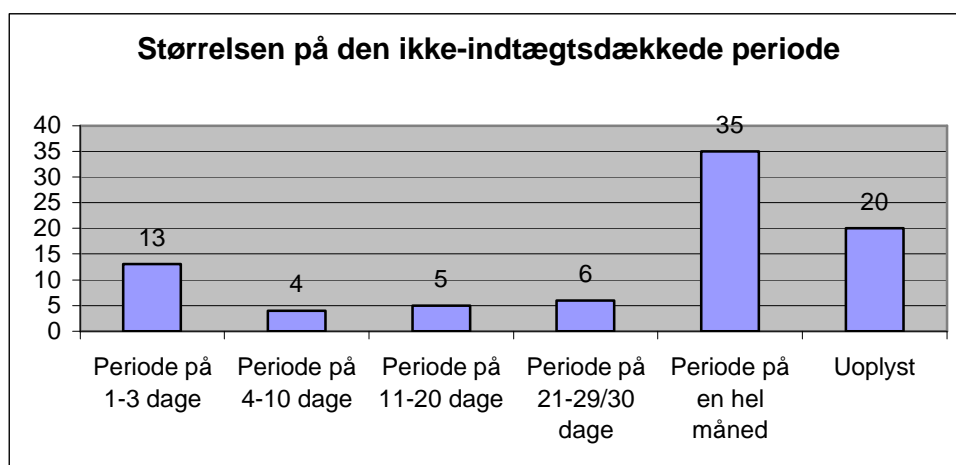
Der er således tale om, at 25% (21 sager ud af 83) søger indenfor de første 3 dage efter ophør af indtjening, evt. allerede inden arbejdsophør. Denne gruppe må således anses for at søge i overensstemmelse med intentionerne med reglerne.

I et stort antal tilfælde, nemlig 31% (26 sager) søges mere end en måned efter ophørt indtjening.

Det er ikke muligt at udlede noget om, hvad baggrunden for den sene indgivelse af ansøgning er, idet det som udgangspunkt ikke af kommunerne er søgt belyst i sagerne.

Ikke kun ansøgningstidspunktet er afgørende for, hvor stort det økonomiske hul bliver for den enkelte ansøger, og dermed betydningen af at få behandlet spørgsmålet om engangshjælp. Det er således også afhængigt af bl.a. udbetalingsterminer og optjeningsperiode for den tidligere indtægt.

I undersøgelsens 83 sager har størrelsen på den ikke-indtægtsdækkede periode fordelt sig således:

Kun i 13 sager var problemet således ikke til stede eller af så begrænset omfang, at den ikke-indtægtsdækkede periode var på 3 dage eller derunder.

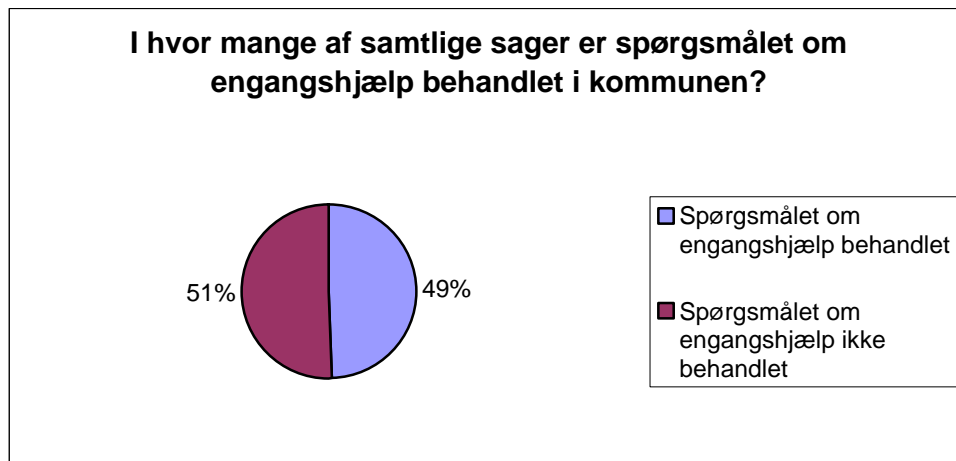
I 35 sager, svarende til 42% af sagerne, var den ikke-indtægtsdækkede periode på en hel måned. I 41 sager (49%) er perioden over 20 dage.

Det bemærkes, at denne opgørelse kun omfatter det antal sager i undersøgelsen, hvor det på det foreliggende oplysningsgrundlag har kunnet beregnes, hvor stor den ikke-indtægtsdækkede periode var. I 20 sager kunne det således ikke opgøres, hvor stor den ikke-indtægtsdækkede periode var. Beregningen af de 49% angiver herved en minimumsandel.

Denne optælling viser således, at behandling af spørgsmålet om bevilling af engangshjælp ikke er af uvæsentlig betydning.

5. Foreligger der en afgørelse – og er den meddelt til borgeren?

5.1. I hvor mange af samtlige sager er spørgsmålet om engangshjælp behandlet i kommunen.

For belysning af undersøgelsens emne har nævnet anmodet kommunerne om indsendelse af samtlige sager, hvor der er bevilget kontanthjælp eller starthjælp til en ny ansøger, idet det er i disse sager, at behandling af spørgsmålet om engangshjælp er relevant. De indsendte sager omfatter således såvel de sager, hvor spørgsmålet om bevilling af engangshjælp er behandlet, som de sager, hvor det slet ikke er omtalt i sagen.

I 51% (42 sager) af de 83 sager, der er indgået i undersøgelsen, har kommunen ikke taget stilling til, hvorvidt ansøgeren var berettiget til engangshjælp i forbindelse med ansøgningen om hjælp til forsørgelse. Det bemærkes, at engangshjælp slet ikke er omtalt i de sager, hvor det heller ikke er behandlet.

I 49% (41 sager) har kommunen forholdt sig til, hvorvidt ansøgeren var berettiget til engangshjælp i forbindelse med ansøgningen om hjælp til forsørgelse.

Eksempel 1 (sag nr. 36)

Som eksempel på en sag, hvor engangshjælp ikke er omtalt overhovedet, kan nævnes en sag, hvor en mand med nogle helbredsmæssige problemer er blevet opsagt den 16. november 2007 på grund af for stort fravær. Sidste løn blev udbetalt den 23. november 2007 med netto 6.554 kr. Han har herefter levet af opsparring, indtil han søger om hjælp til forsørgelse den 22. januar 2008. Kontanthjælp bevilges fra ansøgningstidspunktet, således første kontanthjælp udbetales 31. januar 2008 for perioden fra den 22. januar til den 31. januar. Han har således ingen penge i perioden fra ansøgningstidspunktet og frem til kontanthjælpsudbetalingen og i februar måned er han kun dækket af kontanthjælp i 10 dage. Engangshjælp omtales ikke i sagen.

Det bemærkes, at i de 41 sager, hvor engangshjælp er behandlet, er medregnet to sager, hvor spørgsmålet om engangshjælp først er behandlet i forbindelse med at ansøger, efter den første ansøgning er færdigbehandlet uden spørgsmålet om engangshjælp har været omtalt, efterfølgende henvender sig på ny på grund af økonomiske problemer. Det kunne således diskuteres, hvorvidt disse to sager i stedet burde med-

regnes som sager, hvor spørgsmålet om engangshjælp ikke er behandlet, idet spørgsmålet jo ikke er blevet behandlet i forbindelse med ansøgning om hjælp til forsørgelse. De er som omtalt dog talt med i denne undersøgelse som sager, hvor spørgsmålet er behandlet.

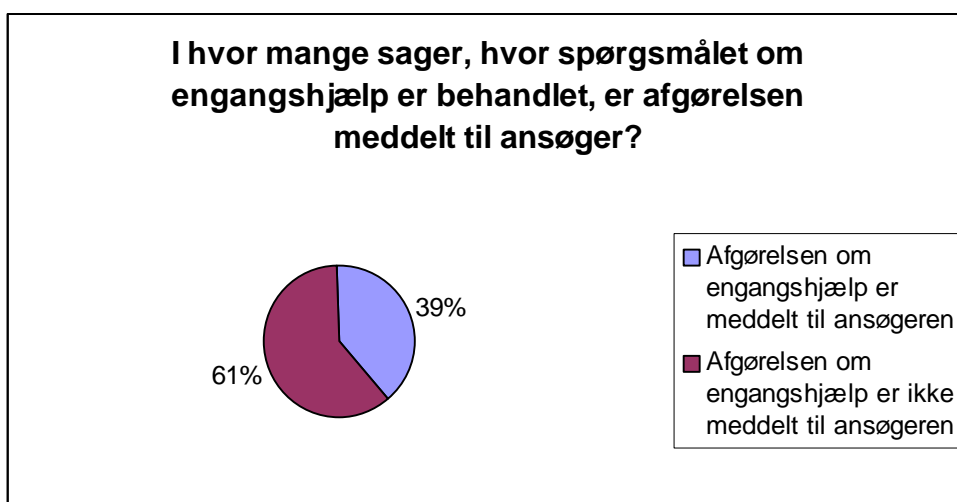
Som eksempel på disse sager, hvor spørgsmålet først er blevet behandlet ved efterfølgende henvendelse kan nævnes følgende sag:

Eksempel 2 (sag nr. 78)

En 18-årig udeboende bliver fyret med virkning fra den 2. januar på grund af manglende ordretligang. Sidste løn udbetales den 4. januar med ca. 3.000 kr. for 2 uger. Han søger hjælp til forsørgelse den 17. januar 2008. Kontanthjælp bevilges med virkning fra ansøgningsdatoen, således første udbetaling er den 31. januar for perioden fra den 17. januar til den 31. januar 2008. Spørgsmålet om engangshjælp behandles først, da han henvender sig igen den 7. februar 2008 på grund af økonomiske problemer. Han får herefter bevilget engangshjælp for den periode i februar, hvor han ikke er indtægtsdækket. Der bliver ikke foretaget vurdering vedrørende eventuel berettigelse for perioden fra den 17. januar til den 31. januar 2008.

Ved overvejelser over, hvorfor spørgsmålet om engangshjælp slet ikke er behandlet i så stort et antal sager, kunne man umiddelbart tænke, at det måske kunne skyldes, at der i et betydeligt antal sager var tale om, at ansøger helt åbenbart ikke ville være berettiget til engangshjælp. Det skal derfor allerede her anføres, at nævnet kun i 8 ud af de 42 ikke-behandlede sager har kunnet vurdere, at ansøger ikke ville være berettiget til engangshjælp (jf. afsnit 6.1).

5.2. I hvor mange af de sager, hvor spørgsmålet om engangshjælp er behandlet i kommunen, er afgørelsen meddelt til ansøger.

I de sager, hvor spørgsmålet om engangshjælp er behandlet (altså 41 sager), har det vist sig, at der i 61% (25) af sagerne ikke er givet meddelelse – mundtligt eller skriftligt - om resultatet til ansøgeren.

I disse 25 sager fremgår det af et journalnotat (i enkelte tilfælde af udbetalingshistorik) på sagen, at der er taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp. Det bemærkes i denne forbindelse, at i de tilfælde, hvor det af journalnotatet fremgår, at afgørelsen vedrørende engangshjælp er truffet ved ansøgers personlige fremmøde, er det lagt til

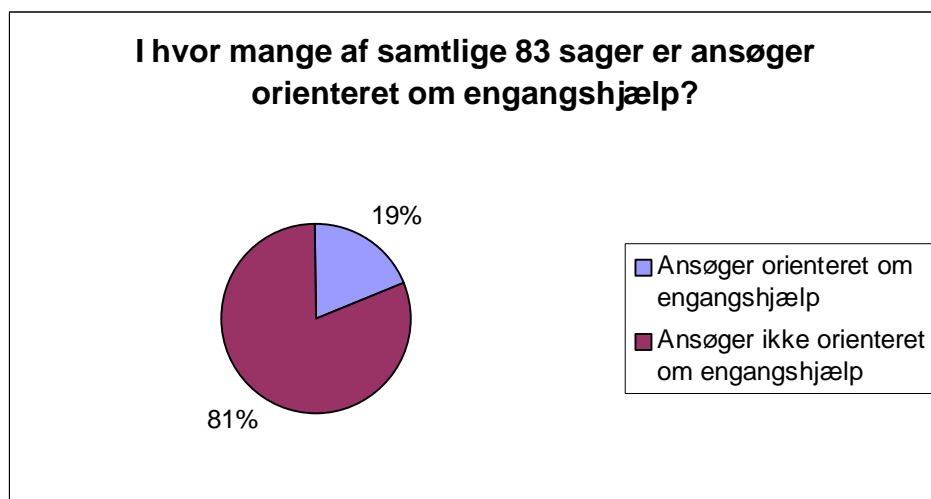
grund ved undersøgelsen, at der er givet mundtlig besked til ansøger om afgørelsen, og disse sager er således talt med blandt de tilfælde, hvor afgørelsen er meddelt.

I en del sager er der fremsendt skriftlig bevilling vedrørende selve kontanthjælpen uden at der i samme forbindelse er givet meddelelse til ansøger om, at der er truffet afgørelse om afslag på engangshjælp.

I de tilfælde, hvor afgørelsen ikke er truffet på et møde med ansøger, hvor der ikke er givet skriftlig besked, og hvor det ikke fremgår af journalnotat, at der er givet telefonisk besked, er det således ved undersøgelsen lagt til grund, at der ikke er givet meddelelse til ansøger om afgørelsen.

Det bemærkes, at uanset der i disse tilfælde ikke foreligger nogen retsgyldig afgørelse, idet borgeren aldrig har fået orientering herom, så er disse sager dog til belysning af denne undersøgelses emne medregnet som sager, hvor der foreligger en afgørelse.

5.3. I hvor mange af samtlige 83 sager i undersøgelsen er ansøger orienteret om engangshjælp?

Ved at sammenholde ovennævnte to undersøgelsesresultater ses det, at 16 ud af de 83 ansøgere er orienteret om afgørelsen vedrørende engangshjælp.

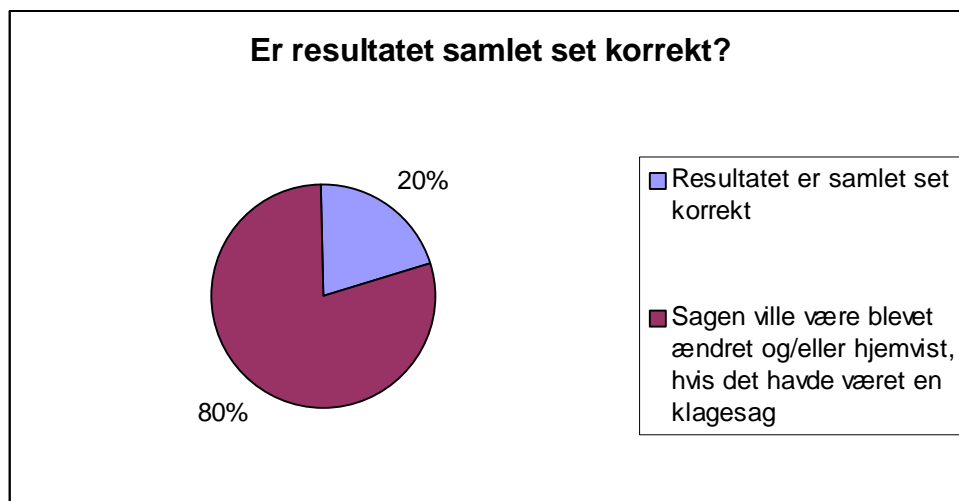
I 67 sager er ansøgeren ikke orienteret, idet kommunen i 42 sager ikke har omtalt spørgsmålet om engangshjælp og i 25 af de behandlede sager ikke har givet meddelelse herom til ansøger.

I 81% af sagerne er ansøgeren altså ikke blevet gjort bekendt med muligheden for at få bevilget op til en måneds engangshjælp.

Det begrænsede antal klagesager vedrørende engangshjælp (jf. afsnit 1) kunne meget vel have sammenhæng med dette resultat.

6. Den materielle vurdering

6.1. Samlet vurdering af de undersøgte sager

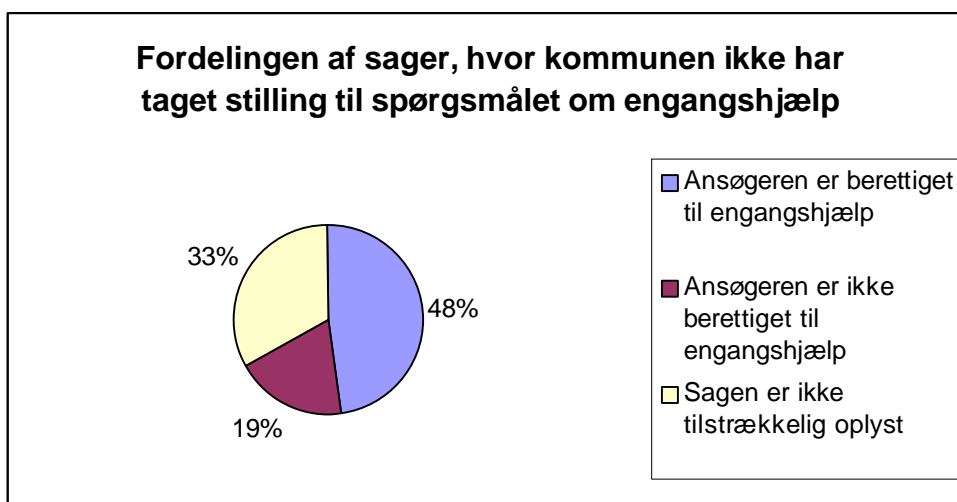
Den samlede vurdering af de 83 undersøgte sager bygger på nævnets vurderinger i henholdsvis de sager, hvor kommunen ikke har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp og de sager, hvor kommunen har behandlet spørgsmålet om engangshjælp og truffet en afgørelse herom. De særskilte vurderinger vil blive omtalt nedenfor i afsnit 6.1.1 – 6.1.4.

Nævnet har vurderet, at i kun 20% (17 sager) af de 83 undersøgte sager har det materielle resultat været korrekt.

Nævnet har ved vurderingen heraf lagt til grund, at i de sager, hvor kommunen ikke har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp, er resultatet reelt et afslag på engangshjælp. I de sager, hvor kommunen ikke har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp, og hvor nævnet har vurderet, at ansøgeren ikke ville have været berettiget til engangshjælp, kan det materielle resultat således anses for korrekt ud fra ovenstående betragtning.

80% (66 sager) af de 83 undersøgte sager ville således være blevet ændret og/eller hjemvist, hvis det havde været klagesager.

6.1.1. Sager, hvor kommunen ikke har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp

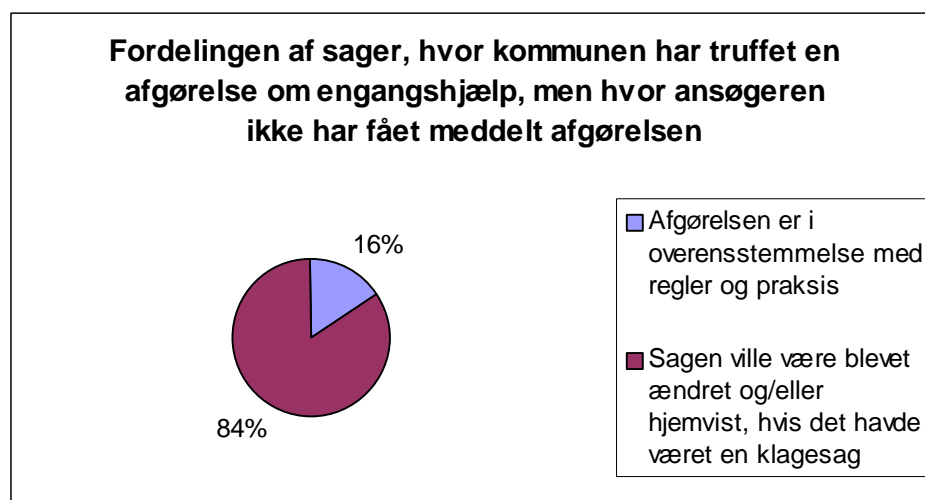
I 19% (8 sager) af de 42 sager, hvor kommunen ikke har forholdt sig til, om ansøgeren var berettiget til engangshjælp i forbindelse med ansøgningen om hjælp til forsørgelse, har nævnet vurderet, at ansøgeren ikke var berettiget til engangshjælp. I disse sager kan det materielle resultat således anses for korrekt, jf. ovenstående i afsnit 6.1.

I 48% (20 sager) af de 42 sager, hvor kommunen ikke har forholdt sig til, om ansøgeren var berettiget til engangshjælp i forbindelse med ansøgningen om hjælp til forsørgelse, har nævnet vurderet, at ansøgeren var berettiget til engangshjælp. Nævnet skal bemærke, at nævnet i disse sager alene har taget stilling til, om ansøgeren var berettiget til engangshjælp. Nævnet har således ikke taget stilling til, hvorvidt ansøgeren var berettiget til fuld takst eller om der var grundlag for at nedsætte engangshjælpen.

I 33% (14 sager) af de 42 sager, hvor kommunen ikke har forholdt sig til, om ansøgeren var berettiget til engangshjælp i forbindelse med ansøgningen om hjælp til forsørgelse, har nævnet vurderet, at der ikke forelå de nødvendige oplysninger til at vurdere om ansøgeren var berettiget til engangshjælp.

Der er således i størstedelen af de 42 sager, hvor kommunen ikke har forholdt sig til, om ansøgeren var berettiget til engangshjælp, ikke tale om, at ansøgeren åbenbart ikke ville være berettiget til engangshjælp. Det kan således ikke af undersøgelsen udledes, hvad årsagen til, at kommunerne ikke har behandlet spørgsmålet om engangshjælp i et så stort antal sager, har været.

6.1.2. Sager, hvor kommunen har truffet en afgørelse om engangshjælp, men hvor ansøgeren ikke har fået meddelt afgørelsen

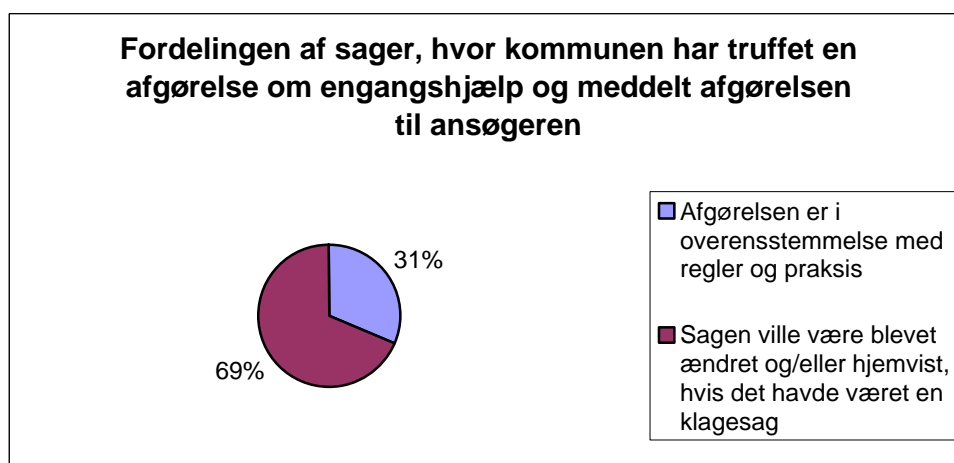

I 84% (21 sager) af de 25 sager, hvor kommunen har truffet en afgørelse om engangshjælp, men hvor afgørelsen ikke er meddelt til ansøgeren, har nævnet vurderet, at sagen ville være blevet ændret og/eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag.

Som det fremgår af afsnit 5.3 er ansøgeren i 67 sager ikke orienteret om muligheden for at få bevilget op til en måneds engangshjælp, dvs. de sager, hvor kommunerne enten ikke har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp eller hvor kommunen nok har taget stilling til, om ansøgeren var berettiget til engangshjælp, men ikke har meddelt afgørelsen herom til ansøgeren. Når man herefter sammenholder dette med den materielle vurdering i de samme sager, ses det, at nævnet i 82% (55 sager) af disse 67 sager ville have ændret og/eller hjemvist sagen, hvis der havde været tale om en klagesag.

Nævnet finder derfor anledning til at understrege, at enhver ansøgning om hjælp til forsørgelse indbefatter en ansøgning om engangshjælp og ansøgeren skal have meddelt en afgørelse herom.

6.1.3. Sager, hvor ansøgeren har fået meddelt en afgørelse

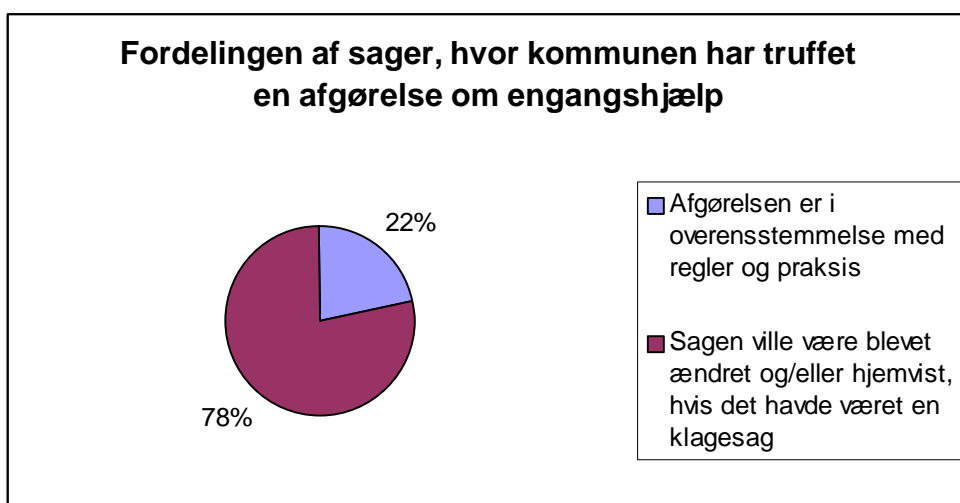

I 31 % (5 sager) af de 16 sager, hvor afgørelsen om engangshjælp er meddelt til ansøgeren, har nævnet vurderet, at afgørelsen materielt er i overensstemmelse med regler og praksis.

I 69% (11 sager) af de 16 sager, hvor afgørelsen om engangshjælp er meddelt til ansøgeren, har nævnet vurderet, at sagen ville være blevet ændret og/eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag.

Det bemærkes, at de afgørelser, som er meddelt til ansøgeren, i højere grad er fundet i overensstemmelse med regler og praksis end de sager, hvor afgørelsen ikke er meddelt til ansøgeren. Det ses således, at nævnet i 84% af de sager, hvor afgørelsen om engangshjælp ikke er meddelt til ansøgeren, ville have ændret og/eller hjemvist sagen, hvis det havde været en klagesag, mens nævnet i 69% af de sager, hvor afgørelsen om engangshjælp er meddelt til ansøgeren, ville have ændret og/eller hjemvist sagen, hvis det havde været en klagesag.

6.1.4. Sager, hvor kommunen har truffet en afgørelse om engangshjælp

I 22% (9 sager) af de 41 sager, hvor kommunen har truffet en afgørelse om engangshjælp, dvs. både meddelte og ikke-meddelte afgørelser, har nævnet vurderet, at afgørelsen materielt er i overensstemmelse med regler og praksis.

I 78% (32 sager) af de 41 sager, hvor kommunen har truffet en afgørelse om engangshjælp, har nævnet vurderet, at sagen ville være blevet ændret og/eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag.

6.2. Generelle bemærkninger

6.2.1. Afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis

I nogle af de sager, hvor nævnet har vurderet, at ansøgeren ikke har været berettiget til engangshjælp og hvor kommunen har truffet afgørelse om afslag på engangshjælp, er årsagen hertil, at der er tale om tilfælde, der passer ind i det system, der var tiltænkt med overgangen til bagudbetalt kontanthjælp. Borgeren søger således om hjælp til forsørgelse senest dagen efter, at pågældende har mistet sit hidtidige forsørgelsesgrundlag og det hidtidige forsørgelsesgrundlag har været en månedlig udbetalt ydelse.

I nogle af de sager, hvor nævnet har vurderet, at kommunens afgørelse om nedsat takst er i overensstemmelse med regler og praksis, har pågældende været dækket af en indtægt i en del af perioden, indtil pågældende har haft ret til en hel måneds kontanthjælp, og kommunen har for de ikke-dækkede perioder beregnet engangshjælpen forholdsmæssigt, hvilket ikke kan anses for at være i strid med gældende praksis, jf. afsnit 3. Følgende sager er eksempler herpå.

Eksempel 3 (sag nr. 18)

En 47-årig kvinde får sidste 14-dages løn udbetalt den 6. december 2007. Hun søger om kontanthjælp den 10. december 2007 og får bevilget kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet med første udbetaling af kontanthjælp ved udgangen af december for 21 dage (for perioden fra den 10. december til den 31. december). Hun bevilges engangshjælp beregnet forholdsmæssigt for 11 dage til at leve af i perioden fra den 21. december 2007 (14-dagslønnen forbrugt) til den 31. december 2007. Endvidere bevilges hun engangshjælp for 9 dage til udbetaling samtidig med kontanthjælpen til dækning af de 9 dage i februar, der ikke er dækket af den udbetalte kontanthjælp.

Eksempel 4 (sag nr. 81)

27-årig kvinde får udbetalt SU den 28. december 2007. Hun ophører uddannelsen og søger herefter kontanthjælp den 14. januar 2008. Hun bevilges kontanthjælp, der kommer til udbetaling med udgangen af januar for perioden fra den 14. januar til den 31. januar 2008. Hun er således indtægtsdækket med SU i januar måned men bevilges engangshjælp til dækning af leveomkostninger for de 11 dage af februar måned, hvor hun ikke er dækket ind med kontanthjælp. Bevillingen gives af kommunen fejlagtigt først ved borgerens nye anmodning om hjælp, men den endelige tildeling må anses for korrekt.

6.2.2. Sagen ville være blevet ændret og/eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag

I det følgende beskrives nogle af de generelle årsager til, at nævnet, hvor kommunen har truffet afgørelse om engangshjælp, ville have ændret og/eller hjemvist sagen, hvis det havde været en klagesag.

En af årsagerne til, at nævnet ville have ændret og/eller hjemvist en sag, hvis det havde været en klagesag, er, at sagen ikke er oplyst i tilstrækkeligt omfang. Dette gennemgås nærmere nedenfor i afsnit 6.3.

Nævnet ville endvidere have ændret og/eller hjemvist en sag, hvor der er givet afslag på engangshjælp, men hvor der ses at være et behov for engangshjælp som følge af, at ansøgeren ikke har søgt om hjælp til forsørgelse den første dag, efter pågældende har mistet sit hidtidige forsørgelsesgrundlag.

Eksempel 5 (sag nr. 14)

Et eksempel herpå er en sag, hvor en 27-årig mand bliver opsagt fra sit arbejde med sidste arbejdsdag den 30. november 2007. Den 6. december får han udbetalt en 14-dages løn. Manden ansøger først om kontanthjælp den 13. december 2007 og bevilges kontanthjælp fra dette tidspunkt. Kommunen giver afslag på engangshjælp. Begrundelsen herfor er ifølge et notat, at han vurderedes at have haft mulighed for at søge første ledighedsdag. Kommunen har ikke nærmere undersøgt, hvorfor manden først har indgivet ansøgningen den 13. december 2007 og det er således ikke tilstrækkeligt belyst, om der er grundlag for en skønmæssig nedsættelse på baggrund af uhenigtsmæssig adfærd. Under alle omstændigheder kan der ikke gives afslag udelukkende med henvisning til, at der kunne være søgt tidligere, jf. afsnit 3.2. Det bemærkes

endvidere, at pågældende uanset, om han havde henvendt sig på den første ledighedsdag, ville have haft en periode uden andet forsørgelsesgrundlag som følge af, at han overgår fra en 14-dages ydelse til en månedsydelse. Manden kan således ikke forventes at leve af den udbetalte løn hele december måned. Nævnet ville således have ændret afgørelsen og hjemvist sagen til kommunen med henblik på en vurdering af udmålingen af engangshjælp.

I en del sager, ville nævnet have ændret og/eller hjemvist sagen, fordi kommunen alene har forholdt sig til behovet for engangshjælp, indtil der udbetales kontanthjælp første gang. Kommunen er således ikke altid opmærksom på, at der også kan være et behov, efter der er udbetalt kontanthjælp første gang som følge af, at denne ikke svarer til en hel måneds kontanthjælp, fordi pågældende ikke har ansøgt om kontanthjælp den 1. i en måned. Der kan også være tale om den omvendte situation, hvor kommunen ikke har forholdt sig til perioden frem til første udbetaling af kontanthjælp, men alene forholdt sig til perioden efter første udbetaling af kontanthjælp og indtil første udbetaling af en hel måneds kontanthjælp. Denne problemstilling gennemgås nærmere nedenfor i afsnit 6.4.

Af andre tilfælde, hvor nævnet ville have ændret og/eller hjemvist en sag, kan nævnes tilfælde, hvor kommunen har givet afslag på engangshjælp, men hvor der er et behov for engangshjælp som følge af, at ansøgeren overgår til kontanthjælp fra en forudbetalt ydelse som f.eks. SU. Denne situation er nævnt i forarbejderne.

Eksempel 6 (sag nr. 2)

Et eksempel herpå er en sag, hvor en 29-årig mand søger om kontanthjælp den 10. januar 2008. Hans uddannelse er blevet afbrudt med virkning fra den 17. januar 2008. Han har fået den sidste SU udbetalt pr. 1. januar 2008, som pågældende kan leve af i januar måned 2008. Der ses at være et behov for engangshjælp i februar måned som følge af, at han omkring 1. februar 2008 alene får udbetalt kontanthjælp svarende til 22 dage. Kommunen har i et journalnotat anført, at pågældende ikke tilkendes engangshjælp. Der er ikke anført nogen nærmere begrundelse herfor. Nævnet ville have ændret afgørelsen og hjemvist sagen til kommunen med henblik på en vurdering af udmålingen af engangshjælp.

I en enkelt sag, har kommunen samtidig med bevilling af engangshjælp truffet afgørelse om, at engangshjælpen er tilbagebetalingspligtig på grund af selvforskyldt ledighed, jf. aktivlovens § 93, stk. 1, nr. 4. Afgørelsen herom ses at være i strid med loven, jf. aktivlovens § 93, stk. 3.

Eksempel 7 (sag nr. 77)

Sagen vedrører en 28-årig mand som selvforskyldt er blevet opsagt fra sit arbejde pr. 31. december 2007. Manden ansøger først om kontanthjælp den 23. januar 2008. Kommunen bevilger ham kontanthjælp med tilbagebetalingspligt fra den 23. januar 2008. Da manden omkring 1. februar 2008 finder ud af, at han kun får udbetalt kontanthjælp svarende til 9 dage, henvender han sig til kommunen. Kommunen bevilger ham herefter forholdsmæssig beregnet engangshjælp for perioden 10. februar 2008 - 29. februar 2008. Kommunen meddeler, at engangshjælpen lige som kontanthjælpen er tilbagebetalingspligtig, jf. aktivlovens § 93, stk. 1, nr. 4.

Til sidst bemærkes, at nævnet ville have ændret og/eller hjemvist sager, hvor kommunen i stedet for at tage stilling til, om der kan bevilges engangshjælp, bevilger hjælp til enkeltudgifter efter aktivlovens § 81.

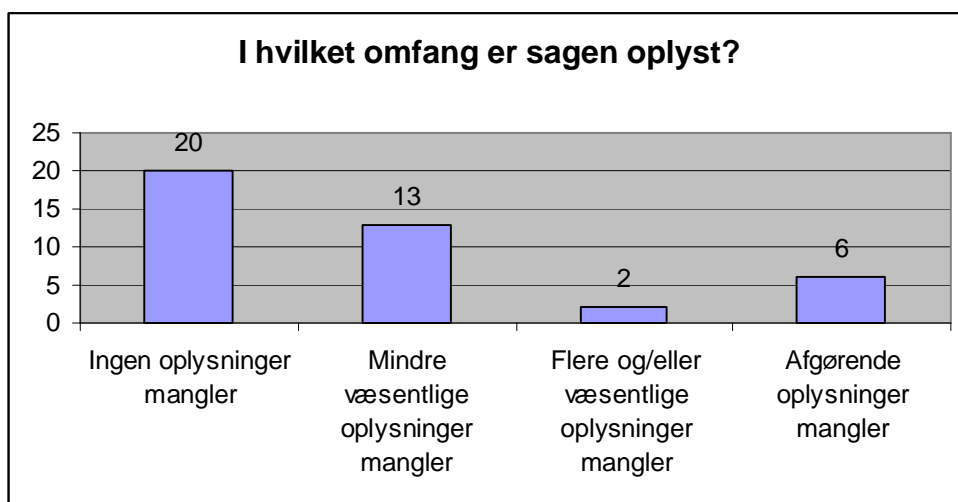
Eksempel 8 (sag nr. 65)

Et eksempel herpå er en sag, hvor en 36-årig mand ansøger om kontanthjælp den 3. januar 2008. Det er oplyst, at han sidst har fået løn udbetalt den 7. december 2007. Det lægges til grund, at manden kan leve af den udbetalte løn i december måned 2007. Pågældende har således ikke et forsørgelsesgrundlag i perioden 3. januar 2008 – 31. januar 2008, indtil han får udbetalt kontanthjælp omkring den 1. februar 2008. Det fremgår af sagen, at kommunen har bevilget et beløb til dækning af husleje som en enkeltudgift efter aktivlovens § 81. Kommunen burde først og fremmest have taget stilling til, om der var grundlag for at bevilge engangshjælp. En sådan bevilling havde dog ikke udelukket en bevilling efter aktivlovens § 81, jf. Ankestyrelsens principafgørelse A-7-04, jf. afsnit 3.

6.3. I hvilket omfang er sagen oplyst?

De afgørelser, som Nævnet har undersøgt for så vidt angår oplysningsgrundlaget, udgøres af de 41 sager, i hvilke kommunen har forholdt sig til spørgsmålet om ansøgers mulige berettigelse til engangshjælp, uanset om afgørelsen herom er meddelt ansøgeren eller ej.

Nævnet skal videre bemærke, at selvom nævnet anmodede kommunerne om indsendelse af samtlige akter, der havde ligget til grund for kommunernes afgørelser, viste det sig, at visse oplysninger manglede i det fremsendte materiale, og at disse oplysninger måtte foreligge i kommunen, idet det ellers ikke var muligt at forstå sammenhængen i sagen. Nævnet fandt det derfor nødvendigt i visse tilfælde at anmode nogle af kommunerne om indsendelse af dette materiale. Nævnet understregede i sine henvendelser, at de ønskede akter alene skulle fremsendes, såfremt disse forelå i sagen. Nævnet kunne dog ved modtagelsen af akterne konstatere, at der foranlediget af nævnets henvendelse alligevel var skete indhentelse af yderligere oplysninger i en række sager. Nævnet har dog valgt at medtage disse oplysninger i undersøgelsen, selvom oplysningsgrundlaget i disse sager dermed i nogle tilfælde er blevet vurderet på grundlag af oplysninger indhentet efter det tidspunkt, hvor der blev truffet afgørelse om engangshjælp.

Ud fra disse tal ses det, at nævnet i 50% (20 sager) af de undersøgte sager (41 sager) fandt, at der ikke manglede oplysninger. Modsætningsvist fremgår det, at nævnet i de øvrige sager fandt, at der i større eller mindre omfang manglede oplysninger. Heraf ses specielt, at nævnet fandt, at der i 15% (6 sager) af sagerne manglede afgørende

oplysninger. Det vil sige så grundlæggende oplysninger, at det umuliggjorde en bedømmelse af, hvorvidt ansøgeren var berettiget til engangshjælp. I disse sager manglede der oplysninger om ansøgers indtægter indtil udbetaling af den første hele måneds kontanthjælp, hvorfor det ikke kunne fastslås, hvorvidt ansøgeren overhovedet var berettiget til engangshjælp.

Det bemærkes, at der i tallet for de sager, hvor der ingen oplysninger mangler, indgår et antal sager, hvor kommunen har fundet pågældende berettiget i den første ikke-indtægtsdækkede periode men ikke i den anden uden, at der har været nogen begrundelse herfor. I disse sager har nævnet lagt til grund, at sagen har været fuldt oplyst, idet kommunen jo én gang har vurderet, at der ikke forelå nogen grunde for nedsættelse af engangshjælpen.

I 32% (13 sager) fandt nævnet, at der manglede mindre væsentlige oplysninger. Denne sagsgruppe udgøres i helt overvejende grad af de sager, i hvilke nævnet fandt, at ansøger ville have været berettiget til engangshjælp, men dog ikke ud fra sagens oplysninger kunne bedømme, hvorvidt der skulle ske bevilling af engangshjælp med fuld eller nedsat takst. Herunder hører sager hvor en konkret vurdering af ansøgerens udgifter i tiden indtil første udbetaling af en hel måneds kontanthjælp, eller af baggrunden for en sen ansøgning (set i forhold til tidspunktet for ophør af indtjening) kunne betyde nedsættelse af engangshjælpen.

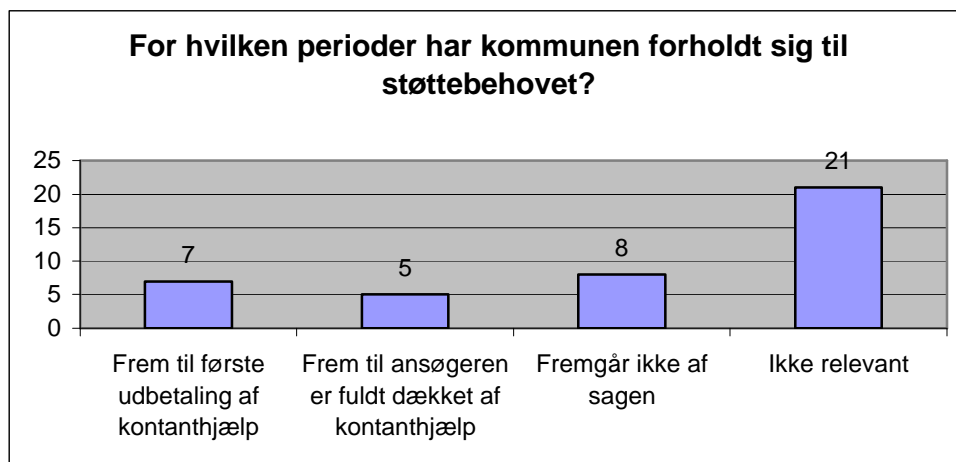
Eksempel 9 (sag nr. 19)

Et eksempel på sag, hvor mindre væsentlige oplysninger mangler, er en sag, hvor en mand søger om hjælp til forsørgelse (senest) på sin 18-års fødselsdag den 15. januar. Nævnet har for det første fundet, at pågældende er berettiget til engangshjælp, idet vedkommende havde en ikke-indtægtsdækket periode på en hel måned. For det andet har nævnet lagt til grund, at det ikke kan udelukkes, at der kan ske nedsættelse af engangshjælpen ud fra (alene) en konkret vurdering af ansøgers økonomiske behov. Nævnet har dog ud fra sagens oplysninger fundet, at der i forhold til denne vurdering ikke forelå tilstrækkelige oplysninger i sagen, idet størrelsen af ansøgers evt. boligsikring samt øvrige udgifter i den ikke-indtægtsdækkede periode er uoplyste.

Eksempel 10 (sag nr. 12)

Et eksempel på sag, hvor afgørende oplysninger mangler, er en sag, hvor en 21-årig samlevende kvinde var tilflyttet fra anden kommune pr. 1. januar 2008 og søgte om kontanthjælp den 23. januar 2008. Hun fik skriftligt afslag på engangshjælp med henvisning til, at hun indtil flytning havde arbejdet i den tidligere kommune. Det forelå oplyst, at hun havde været tilkaldevikar i hjemmeplejen. I ansøgningskema var det oplyst, at hun havde fået sidste løn udbetalt den 16. december 2007 med 662 kr. Der forelå ingen oplysninger om, hvorvidt der ville komme yderligere løn til udbetaling, så det var uoplyst, hvorvidt hun var indtægtsdækket.

6.4. For hvilke perioder har kommunen forholdt sig til behovet for engangshjælp

Ud fra disse tal, ses det, at kommunerne i 12% (5 sager) af de undersøgte sager (41 sager) har forholdt sig til ansøgerens forsørgelsesmæssige grundlag helt frem til, at denne fik udbetalt en hel måneds kontanthjælp, og således for hele denne periode har taget stilling til ansøgers mulige berettigelse til engangshjælp.

Herudover fremgår det, at kommunerne i 17% (7 sager) af de undersøgte sager, ligeledes har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp men i disse sager dog kun har forholdt sig til perioden fra ansøgningstidspunktet og frem til, at ansøgeren fik første kontanthjælpsudbetaling. Kommunerne har således i disse sager ikke forholdt sig til ansøgerens berettigelse til engangshjælp i perioden herefter.

I 20% (8 sager) af de undersøgte sager fremgik det ikke af sagerne, hvordan kommunerne havde forholdt sig til ansøgerens forsørgelsesmæssige grundlag, men det kunne dog konstateres – herunder ved at der var sket udbetaling af engangshjælp – at kommunerne i et eller andet omfang havde forholdt sig til ansøgerens berettigelse til engangshjælp. I denne gruppe er endvidere indeholdt enkelte sager, for hvilke det gælder, at kommunerne har bevilget engangshjælp for perioden mellem, at ansøger fik første udbetaling af kontanthjælp og frem til, at denne fik udbetalt en hel måneds kontanthjælp. Årsagen hertil er, at denne sagskonstruktion ikke var forudsat af nævnet gennem et særskilt punkt i måleskemaet, hvorfor disse måtte rubriceres i denne sagsgruppe.

Den største gruppe på 51% (21 sager) af de undersøgte sager udgjordes af sager, i hvilke ansøgeren ikke fik bevilget engangshjælp, og kommunerne endvidere ikke sås at have forholdt sig til ansøgerens forsørgelsesmæssige grundlag via reglerne om engangshjælp i nogen del af perioden frem til, at denne fik udbetalt en hel måneds kontanthjælp. Det har således i disse situationer ikke været relevant for nævnet at bedømme, hvorvidt kommunerne har forholdt sig til en eller flere evt. ikke-indtægtsdækkede perioder.

Eksempel 11 (sag nr. 66)

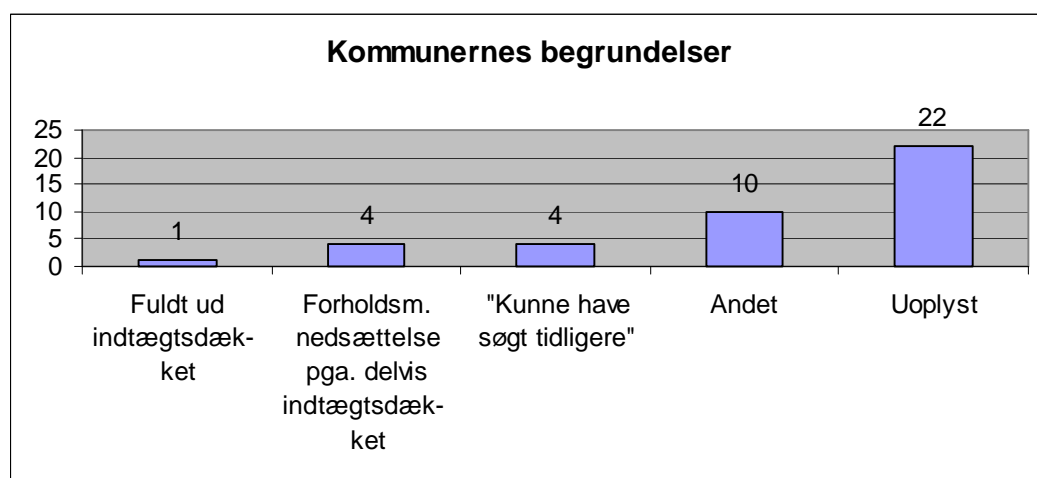
Et eksempel på sag, hvor kommunen har forholdt sig til støttebehovet frem til første udbetaling af kontanthjælp, er en sag, hvor en 26-årig gravid kvinde er flyttet hjem til sine forældre efter samlivsophævelse. Hun har fået sidste løn udbetalt i september fra ansættelse hos samlever. Hun søger kontanthjælp den 8. januar 2008 og får bevilget

engangshjælp forholdsmæssigt beregnet for perioden fra den 8. januar og frem til første udbetaling af kontanthjælp pr. 1. februar. Der foretages imidlertid tilsyneladende ikke vurdering af berettigelse til engangshjælp til dækning af leveomkostninger i den del af februar måned, der ikke er dækket af kontanthjælpen udbetalt pr. 1. februar for 24 dage.

Eksempel 12 (sag nr. 71 og 72)

Eksempel på en sag, hvor kommunen har forholdt sig til støttebehovet efter første udbetaling af kontanthjælp men ikke for perioden op til dette tidspunkt: Et ægtepar, hvor hustruen har været selvstændig og hvor manden også har levet af indtægten fra firmaet, søger kontanthjælp den 25. januar 2008 efter at være gået konkurs den 4. januar 2008. Der bevilges kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet og endvidere bevilges der engangshjælp for 21 dage til dækning af de leveomkostninger i februar måned, som ikke er dækket af kontanthjælpsudbetalingen for perioden fra den 25. januar til den 31. januar 2008 (ved en teknisk fejl udbetales der dog kun engangshjælp til hustruen for 1 dag i stedet for 21 dage). Der foretages imidlertid ikke vurdering af berettigelse til engangshjælp for ægteparret for perioden fra den 25. januar til den 31. januar 2008.

6.5. Hvad er begrundelsen for afslag/nedsat takst i de sager, hvor kommunen har forholdt sig til behovet for engangshjælp?

Af tallene fremgår, at kommunerne i 46% (19 sager) af de undersøgte sager (41 sager) havde oplyst en begrundelse for afslag på engangshjælp eller bevilling heraf med nedsat takst. I denne gruppe indgår de sager, i hvilke det – selvom det ikke direkte var beskrevet i sagen – dog alligevel fremgik klart af oplysningsgrundlaget i sagen, herunder via udbetaling af engangshjælp for en bestemt periode, med hvilken begrundelse kommunen havde afgjort sagen.

I 54% (22 sager) af de undersøgte sager sås der modsætningsvist ikke anført nogen direkte begrundelse, ligesom det for denne sagsgruppe endvidere ikke fremgik klart af sagens oplysninger, hvad der var baggrunden for afslag på engangshjælp eller bevilling heraf med nedsat takst.

Heri indgår dog også de sager, i hvilke der var givet en begrundelse, men hvor denne dog ikke var fyldestgørende for det meddelte afslag på engangshjælp eller bevilling heraf med nedsat takst. Det drejer sig for det første om sager, hvor der blev givet af-

slag på engangshjælp, men hvor begrundelsen alene dækkede enten perioden mellem ansøgningstidspunktet, og til ansøger fik udbetalt den første kontanthjælp eller perioden mellem første kontanthjælpsudbetaling, og til ansøger fik udbetalt en hel måneds kontanthjælp. For det andet drejer det sig om sager, i hvilke der var bevilget engangshjælp med nedsat takst, men hvor det ikke fremgik, hvorfor der ikke var sket bevilling med fuld takst, således at begrundelsen for det delvise afslag ikke var givet.

Med henblik på at undersøge i hvor mange sager kommunen havde begrundet afslag på engangshjælp eller bevilling heraf med nedsat takst med en konkret vurdering af ansøgerens økonomiske behov, havde nævnet gjort plads hertil i måleskemaet, således at antallet af disse sager kunne måles specifikt. Det viste sig dog efter undersøgelsens færdiggørelse, at nævnet ikke blandt de undersøgte sager (41 sager) havde kunnet finde nogen sag, hvor dette var tilfældet.

Eksempel 13 (sag nr. 16)

Et eksempel på en sag, hvor begrundelsen for bevilling af engangshjælp forholdsmæssigt er, at ansøgers ikke-indtægtsdækkede periode er mindre end en hel måned, er en sag omhandlende en 18-årig, hjemmeboende kvinde, der er udmeldt af sin uddannelse den 22. november og indgiver ansøgning om hjælp til forsørgelse den 10. december 2007. Der udbetales SU til hende ultimo november, således at hun er indtægtsdækket hele december. Hun bevilges kontanthjælp fra henvendelsesdatoen den 10. december, hvorfor udbetalingen af december måneds kontanthjælp – som hun skal leve af i januar måned – er 9 dage mindre end en hel måned. Derfor får hun tilkendt engangshjælp for perioden 1.-9. januar 2008. Denne afgørelse må efter nævnets bedømmelse anses for at være i overensstemmelse med reglerne for engangshjælp.

Eksempel 14 (sag nr. 42)

Et eksempel på en sag, hvor begrundelsen for afslag er angivet til, at ansøger kunne have søgt tidligere, er en sag, hvor en 45-årig mand har sagt sin stilling som murerarbejdsmand op den 7. januar 2008 men først søger kontanthjælp den 28. januar 2008. Han fik sidste løn for 14 dage udbetalt den 28. december 2008. Han bevilges bagudbetalt kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet og vil således pr. 1. februar kun få udbetalt kontanthjælp for perioden fra den 28. januar til den 31. januar 2008. Han søger på henvendelsestidspunktet den 28. januar 2008 om "overlevelseshjælp" og oplyser, at han ikke kendte reglerne om, at han skulle søge hurtigst muligt. Kommunen giver mundtligt afslag på "overlevelseshjælp" med henvisning til, at han først rettede henvendelse på dette tidspunkt. Ordet engangshjælp er ikke omtalt og der er ikke sket henvisning til aktivlovens § 25 a. Sagen behandles imidlertid i undersøgelsen som et afslag på engangshjælp.

6.6. Særligt vedrørende hjemmeboende

Af de 83 undersøgte sager omhandler 15 sager hjemmeboende under 25 år.

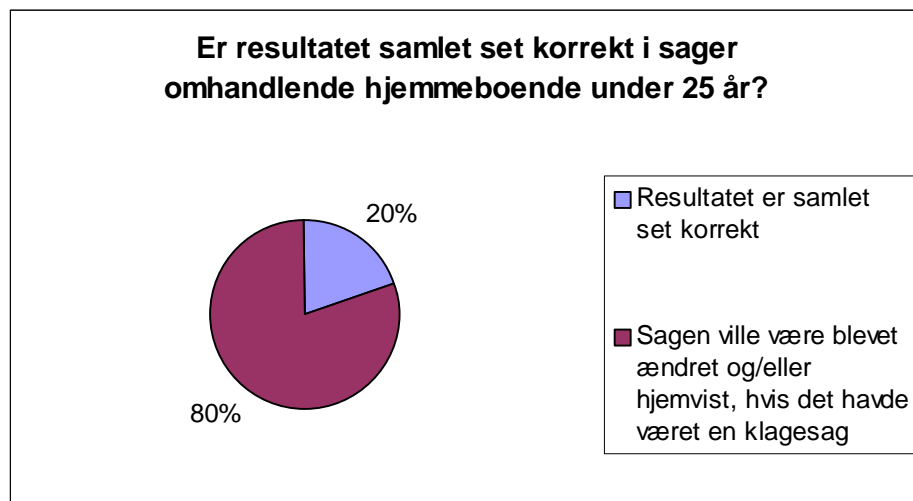
6.6.1. Foreligger der en afgørelse – og er den meddelt til den hjemmeboende

I 60% (9) af de 15 sager har kommunen taget stilling til, hvorvidt den hjemmeboende var berettiget til engangshjælp. I forhold til undersøgelsens samlede resultat ses der således ingen tendens til, at kommunen i større grad ikke forholder sig til, hvorvidt en hjemmeboende er berettiget til engangshjælp.

I kun en enkelt af de 9 sager, hvor kommunen har taget stilling til, hvorvidt den hjemmeboende var berettiget til engangshjælp, har kommunen meddelt afgørelsen

herom til den hjemmeboende. Det er således kun 11% af de hjemmeboende, der får meddelt en afgørelse om engangshjælp, hvilket afviger fra undersøgelsens samlede resultat, hvorefter 39 % får meddelt en afgørelse om engangshjælp, jf. afsnit 5.2.

6.6.2. Den materielle vurdering

Nævnet har vurderet, at i kun 20% (3) af de 15 sager omhandlende hjemmeboende under 25 år har det materielle resultat været korrekt.

Nævnet har ved vurderingen heraf lagt til grund, at i de sager, hvor kommunen ikke har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp, er resultatet reelt et afslag på engangshjælp. I de sager, hvor kommunen ikke har taget stilling til spørgsmålet om engangshjælp, og hvor nævnet har vurderet, at ansøgeren ikke ville have været berettiget til engangshjælp, kan det materielle resultat således anses for korrekt ud fra ovenstående betragtning.

80% (12) af sagerne omhandlende hjemmeboende under 25 år ville således være blevet ændret og/eller hjemvist, hvis det havde været klagesager.

Resultatet for så vidt angår sager omhandlende hjemmeboende under 25 år ses således ikke at afvige fra undersøgelsens samlede resultat, jf. afsnit 6.1.

Noget der særligt har gjort sig gældende for nogle af sagerne omhandlende hjemmeboende er, at kommunen har begrundet afslaget på engangshjælp med, at den hjemmeboende forsørges af sine forældre.

Eksempel 15 (sag nr. 24 og 25)

Kommunen har f.eks. i en sag i notatet anført, at "pågældende ikke tilkendes engangshjælp efter aktivlovens § 25 a, da det må formodes, at moderen har påtaget sig forsørgelsen frem til nu". I en anden sag har kommunen ligeledes i notatet anført, at "pågældende ikke bevilges engangshjælp, da pågældende har været forsørget af sine forældre indtil ansøgningen".

Der kan som nævnt i afsnit 3 ikke ske nedsættelse af engangshjælpen udelukkende med henvisning til, at pågældende er hjemmeboende. Tilsvarende kan der ikke gives afslag udelukkende under henvisning til, at pågældende er hjemmeboende. Det forhold, at den hjemmeboende, indtil pågældende ansøger om kontanthjælp, har været

forsørget af sine forældre, er ikke ensbetydende med, at forældrene skal påtage sig forsørgelsen i perioden fra ansøgningstidspunktet og indtil vedkommende har ret til en hel måneds kontanthjælp, idet der ikke er forsørgelsespligt over for børn over 18 år. Der kan således efter nævnets vurdering ikke gives afslag på engangshjælp med den begrundelse, at pågældende kan forsørges af sine forældre.

7. Formalitetsvurderingen

Formalitetsvurderingen i denne undersøgelse kan selvsagt kun omhandle de 41 sager, hvor spørgsmålet om engangshjælp er behandlet.

Af de behandlede sager er der som omtalt tidligere i rapporten kun givet meddelelse i 16 tilfælde. Af disse 16 sager er der i 6 tilfælde givet mundtlig meddelelse og i 10 tilfælde er der givet skriftlig meddelelse. Der er således ikke tale om noget stort grundlag for vurderingen af spørgsmålet, om afgørelserne lever op til de forvaltningsretlige regler.

Det fremgår af undersøgelsen, at i 2 tilfælde opfyldte de skriftlige afgørelser fuldt ud kravene til begrundelse.

I 3 tilfælde opfyldte de skriftlige afgørelser slet ikke kravene. I et af tilfældene var der tale om, at kommunen har meddelt skriftlig bevilling vedrørende den ene af de ikke-indtægtsdækkede perioder uden at der er givet nogen begrundelse for, hvorfor der ikke er bevilget for den anden periode. Forvaltningslovens § 22, jf. § 24 vedrørende kravene til begrundelse for en afgørelse er således ikke opfyldt i denne situation.

For så vidt angår klagevejledning skal det påpeges, at det i klagevejledningen i 7 tilfælde er anført, at klage skal "sendes til" eller "indgives skriftligt til " kommunen. Dette er ikke korrekt klagevejledning, idet der ikke er noget lovkrav om, at klage skal indgives skriftligt. Klagevejledningen må således ikke kunne forstås som om, der er et krav om at klage skal indgives skriftligt.

I 2 tilfælde fremgik det ukorrekt af klagevejledningen, at klageinstansen er Det Sociale Nævn i stedet for Beskæftigelsesankenævnet.

Det følger af forvaltningsretlige grundsætninger, at det skal noteres i journalnotat, når der træffes en afgørelse, der meddeles mundtligt. Det skal af notatet fremgå, hvad lovhjemlen er og hvad afgørelsen går ud på. Det fremgår af undersøgelsen, at det i mange tilfælde ikke var angivet i journalnotatet, hvilken lovbestemmelse afgørelsen var truffet efter. I et enkelt tilfælde var det anført, at der var tale om "afslag på overlevelseshjælp", uanset spørgsmålet omhandlede engangshjælp i medfør af aktivlovens § 25 a.

8. Høring af kommunerne og Ankestyrelsen

Nævnet har den 25. september 2008 sendt udkastet til rapporten til høring i de deltagende kommuner samt Ankestyrelsen. Nævnet har modtaget høringssvar fra Silkeborg Kommune samt Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen bemærker i deres høringssvar, at de finder, at det er tankevækkende, at kommunen i så mange tilfælde slet ikke forholder sig til retten til engangshjælp og at den, hvis den gør, i så mange tilfælde ikke synes, at det er værd at inddrage borgeren i kommunens betragtninger om, hvorfor der ikke skal udbetales engangshjælp.

Ankestyrelsen bemærker hertil, at kommunerne måske fejlagtigt tror, at borgeren specielt skal ansøge om engangshjælp. Ankestyrelsen bemærker endvidere, at denne opfattelse gør nævnet op med i undersøgelsens afsnit 3.2. om fortolkning af reglerne, og at det også er en del af anbefalingerne, at kommunerne skal sikre, at spørgsmålet behandles ved nye ansøgninger om hjælp til forsørgelse.

Derudover har Ankestyrelsen haft enkelte redaktionelle ændringsforslag til rapporten.

Silkeborg Kommune har i deres høringssvar alene anført hvilke tiltag, kommunen har under planlægning på baggrund af rapporten.

Det skal endvidere bemærkes, at Randers Kommune ved oversendelse af sager til praksisundersøgelsen har oplyst, at kommunens praksis vedrørende engangshjælp er ændret i kommunen efter den periode, som de indkaldte sager vedrører, men før gennemførelsen af undersøgelsen.

Bilag 1: Hjemmel og metode for undersøgelsen

I henhold til retssikkerhedslovens § 78 har beskæftigelsesankenævnet pligt til at koordinere, at afgørelser træffes i overensstemmelse med lovgivningen. Som et led i denne koordinering skal nævnet følge praksis i kommuner og staten i jobcentret. Ankestyrelsen og nævnene skal i henhold til retssikkerhedslovens § 79 samarbejde om opgaven, og som et led i opgaven kan der indhentes sager til gennemsyn.

Som led i denne koordineringsopgave er beskæftigelsesankenævnet således forpligtet til at gennemføre praksisundersøgelser.

Praksisundersøgelser består dels af en såkaldt "materiel vurdering", det vil sige en undersøgelse af, om afgørelsens resultat er korrekt, herunder en vurdering af, om afgørelsen er truffet på det nødvendige oplysningsgrundlag, dels en vurdering af hvorvidt de formelle regler er overholdt, herunder kravene til partshøring, begrundelse og klagevejledning.

Det er af Ankestyrelsen fastlagt, at undersøgelsen i 2008 skal omfatte følgende 6 kommuner: Randers, Silkeborg, Skive, Ringkøbing-Skjern, Lemvig og Norddjurs. Der indkaldes 14 sager fra hver kommune, i alt 84 sager.

Afgrænsning og indkaldelsen af sagerne til brug for undersøgelsen:

I nævnets indkaldelsesbrev til de seks ovennævnte kommuner præciseredes anmodningen således:

"Beskæftigelsesankenævnet skal anmode kommunen om at indsende 14 sager, som opfylder følgende kriterier:

- nye kontanthjælps- og starthjælpssager, hvor der er bevilget løbende hjælp i henhold til aktivlovens § 25, og hvor
- der er givet afslag på engangshjælp eller er bevilget engangshjælp med et mindre beløb end fuld takst for engangshjælp i henhold til § 25 a."

Nævnet bemærkede i indkaldelsesbrevet, at der ikke nødvendigvis i disse sager ville foreligge et formelt afslag på engangshjælp. Det afgørende var således udelukkende, at der ikke var bevilget engangshjælp med den fulde takst. Sagen skulle også indsendes selvom spørgsmålet om engangshjælp ikke var blevet behandlet i forbindelse med ansøgningen om kontanthjælp (starthjælp).

Det bemærkedes endvidere, at "nye ansøgninger om kontanthjælp" også omfattede kontanthjælpsansøgere, der blot havde været ude af kontanthjælp i en kortere eller længere periode.

Endelig bemærkedes, at der med "fuld takst for engangshjælp" menes enten taksten på 4.787 kr. eller ungetaksten på 2.380 kr. (2007-takst).

Sagerne måtte ikke være påklaget og videresendt til nævnet med henblik på behandling.

Udvælgelse af sagerne

For at sikre en tilfældig udvælgelse af sagerne, skulle kommunen udvælge sagerne således, at første sag vedrørte den nyeste afgørelse truffet før 1. februar 2008, den anden sag vedrørte den næst nyeste afgørelse før 1. februar 2008 og så fremdeles, indtil det relevante antal sager var fundet.

Ved nævnets modtagelse af sagerne viste det sig, at en enkelt kommune kun havde indsendt sager, hvor der var givet engangshjælp (med nedsat takst) men ikke de sager, hvor der ikke var bevilget engangshjælp. Det var derfor nødvendigt at indhente yderligere sager fra kommunen, således de undersøgte sager var i overensstemmelse med de forannævnte kriterier. Enkelte sager fra kommunerne opfyldte ikke kriterierne, enten fordi afgørelsen var truffet efter det fastsatte tidspunkt (1. februar 2008, jf. ovenfor) eller fordi det viste sig, ved sammenlægning af de beløb, der var bevilget i engangshjælp, at der faktisk var bevilget engangshjælp med fuld takst. I disse tilfælde blev der ligeledes indhentet erstatningssager. Dog var der en enkelt sag, hvor det først blev afklaret på et så sent tidspunkt i forløbet, at den ikke var omfattet af den relevante sagsgruppe, så der ikke blev indhentet erstatningssag. Undersøgelsen omfatter således kun 83 sager.

Gennemførelsen af undersøgelsen:

Undersøgelsen sker på grundlag af et fælles koncept for Ankestyrelsens og nævnenes praksisundersøgelser, så de samlede undersøgelser kan danne grundlag for benchmarking af kommunernes praksis og effektmåling af praksisundersøgelser.

Måleskemaet, der på denne baggrund er udarbejdet som et fælles koncept, tilrettes inden for visse rammer den enkelte undersøgelse, således de relevante spørgsmål indenfor det konkrete emne kan blive belyst.

Måleskemaet i den udformning, det er anvendt i denne undersøgelse, indgår i rapporten som bilag 5.

Ankestyrelsen har i forbindelse med påbegyndelsen af målingerne deltaget i prøvemåling af 3 af sagerne.

Målingerne er herefter på grundlag af løbende afklarende overvejelser mellem undersøgelsens 3 sagsbehandlere foretaget på den enkelte sag af en af de 3 sagsbehandlere. Efter indberetning til Ankestyrelsens analyseafdeling har Ankestyrelsen udarbejdet dataudtræk over måleresultaterne til brug for nævnets undersøgelse.

De udfyldte måleskemaer er tilsendt den relevante kommune som led i dialogen med kommunen om undersøgelsens resultater. Endvidere har nævnet sendt udkastet til rapporten til høring i de deltagende kommuner samt Ankestyrelsen. Der henvises til afsnit 8.

Nævnet har ved udsendelsen af den endelige rapport anmodet de deltagende kommuner om en orientering om kommunernes tiltag på baggrund af rapporten samt om kommunalbestyrelsens behandling af praksisundersøgelsen på et møde, jf. retssikkerhedslovens § 79 a.

Bilag 2: Lovbestemmelser

Lov om en aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 1460 af 12. december 2007

§ 13 b. En person, der ønsker at modtage kontanthjælp eller starthjælp, kan i almindelighed tidligst få udbetalt hjælp 1 måned efter den første henvendelse til kommunen, jf. dog § 25 a. Ansøgeren er omfattet af § 13 i venteperioden. For personer, der modtager hjælp alene på grund af ledighed, kan udbetaling af hjælp kun finde sted, hvis ansøgeren er registreret som arbejdssøgende hos staten i jobcenteret og udnytter sine arbejdsmuligheder.

Stk. 2. Der kan højst udbetales hjælp svarende til den periode, hvor betingelserne i stk. 1 er opfyldt.

§ 25 a. Kommunen kan yde op til 1 måneds engangshjælp til personer, der ikke opfylder betingelserne i § 13 b, indtil de har ret til en hel måneds kontanthjælp eller starthjælp. Engangshjælpen ydes fra ansøgningstidspunktet, og indtil ansøgeren får udbetalt kontanthjælp eller starthjælp.

Stk. 2. Hjælpen efter stk. 1 kan højst udgøre 4.231 kr. (pr. 1. januar 2008: 4.926 kr.)

Stk. 3. For personer under 25 år, som bor hos en eller begge forældre, kan hjælpen højst udgøre 2.103 kr. (pr. 1. januar 2008: 2.449 kr.)

§ 81. Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en person, som har været ude for ændringer i sine forhold, hvis den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse.

§ 89. Hjælp til forsørgelse udbetales normalt som et månedligt beløb. Udbetalingen sker bagud for 1 måned.

Stk. 2. Kommunen kan udbetale engangshjælpen for kortere perioder, hvis der er begrundet tvivl om, at modtageren vil opfylde betingelserne for hjælp i hele den periode, som engangshjælpen er beregnet til at dække.

§ 93. Kommunen kan træffe beslutning om tilbagebetaling, når der ydes hjælp,

- 1) fordi modtageren har udvist uforsvarlig økonomi,
- 2) fordi modtageren ikke har givet nødvendige oplysninger til andre offentlige myndigheder, private m.fl., der har betydning for modtagelse af anden offentlig forsørgelsesydelse eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v.,
- 3) fordi modtageren ubegrundet har opsagt et arbejde eller ubegrundet er ophørt med tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder en uddannelse pålagt efter § 21 b i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.
- 4) fordi modtageren på grund af sine egne forhold har været årsag til, at den pågældende blev opsagt fra et arbejde,

- 5) fordi modtageren har nægtet at tage imod et rimeligt tilbud om arbejde, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger,
- 6) fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, eller
- 7) når der på det tidspunkt, da der søges hjælp på grund af økonomisk trang, foreligger forhold, der viser, at den pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen.

Stk. 2. Kommunen skal senest ved udbetaling af hjælpen oplyse modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse.

Stk. 3. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og engangsbeløb efter § 25 a.

Lov om integration af udlændinge i Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 1593 af 14. december 2007

§ 27. En udlænding, der ønsker at modtage introduktionsydelse, kan tidligst modtage introduktionsydelse ved udgangen af den måned, hvori der søges om introduktionsydelse. Der kan kun ydes introduktionsydelse for den periode i måneden, hvori den pågældende har udnyttet sine arbejdsmuligheder, jf. § 25.

Stk. 2.....

§ 27 a. Kommunalbestyrelsen kan forskudsvis udbetale en særlig introduktionsydelse til en udlænding, der har ansøgt om introduktionsydelse.

Stk. 2. Den særlige introduktionsydelse kan højst udgøre de beløb, der fremgår af § 25 a, stk. 2 og 3, i lov om aktiv socialpolitik. Den særlige introduktionsydelse kan på ansøgningstidspunktet i måneden for ansøgningen ydes forholdsmæssigt for den periode, som udlændingen i den resterende del af den pågældende måned forventes at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Ved udgangen af måneden for ansøgningstidspunktet kan der for den følgende måned ydes særlig introduktionsydelse for det antal dage, som udlændingen i måneden for ansøgningstidspunktet ikke har kunnet stå til rådighed for arbejdsmarkedet, jf. § 25. Den forholdsmæssige beregning efter 2. og 3. pkt. foretages i forhold til 30 dage pr. måned.

Stk. 3. Udlændinge, der modtager særlig introduktionsydelse efter stk. 1, er omfattet af reglerne om rådighed i § 25. § 28, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

Forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007.

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 23. Den, der har fået en afgørelse meddelt mundtligt, kan forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begæring herom skal fremsættes over for myndigheden inden 14 dage efter, at parten har modtaget underretning om afgørelsen.

Stk. 2. En begæring om skriftlig begrundelse efter stk. 1 skal besvares snarest muligt. Hvis begæringen ikke er besvaret inden 14 dage efter, at begæringen er modtaget af vedkommende myndighed, skal denne underrette parten om grunden hertil samt om, hvornår begæringen kan forventes besvaret.

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. § 24, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, gælder ikke i de sager, der er nævnt i § 9, stk. 4. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses i det omfang, hvori partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jf. § 15.

§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Stk. 2. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at klagevejledning på nærmere angivne sagsområder, hvor særlige forhold gør sig gældende, kan undlades eller ske på anden måde end nævnt i stk. 1.

Bilag 3: Uddrag af forarbejder

Lovforslag 161
Folketingsåret 2001/2002 (2. samling)

...

Fremsat den 13. marts 2002
af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)

Forslag til
Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om fleksydelse og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Bagudbetaling af kontanthjælp m.v., ændring af reglerne om ledighedsydelse, indførelse af bemyndigelse vedrørende personer fra Færøerne og Grønland på døgninstitutioner m.v., ændring af reglerne om fleksydelse og om lægers honorering i koordinationsudvalg)

§ 1

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001, foretages følgende ændringer:

...

4. Efter § 13 a indsættes:

"§ 13 b. En person, der ønsker at modtage kontanthjælp, kan i almindelighed tidligst få udbetalt hjælp 1 måned efter den første henvendelse til kommunen, jf. dog § 25 a. Ansøgeren er omfattet af § 13 i venteperioden. For personer, der modtager hjælp alene på grund af ledighed, kan udbetaling af hjælp kun finde sted, hvis ansøgeren er tilmeldt arbejdsformidlingen og udnytter sine arbejdsmuligheder.

Stk. 2. Der kan højst udbetales hjælp svarende til den periode, hvor betingelserne i stk. 1 er opfyldt."

5. Efter § 25 indsættes:

"§ 25 a. Kommunen kan yde op til 1 måneds engangshjælp til personer, der ikke opfylder betingelserne i § 13 b, indtil de har ret til en hel måneds kontanthjælp. Engangshjælpen ydes fra ansøgningstidspunktet, og indtil ansøgeren får udbetalt kontanthjælp.

Stk. 2. Hjælpen efter stk. 1 kan højst udgøre 4.231 kr.

Stk. 3. For personer under 25 år, som bor hos en eller begge forældre, kan hjælpen højst udgøre 2.103 kr."

...

22. I § 89, stk. 2, ændres to steder "hjælpen" til: "engangshjælpen".

23. I § 93, stk. 3, og § 94, stk. 2, indsættes efter "aktivering efter kapitel 4": "og engangsbeløb efter § 25 a".

...

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

...

2. Beskrivelse af ændringerne i de enkelte love

2.1. Lov om aktiv socialpolitik

Bagudbetaling af kontanthjælp og introduktionsydelse

Kontanthjælp

I forlængelse af Kommuneaftalen fremsættes forslag til indførelse af bagudbetalt kontanthjælp, som skal erstatte det nuværende princip, hvor kontanthjælpen udbetales forud.

Det findes hensigtsmæssigt at indføre bagudbetaling af kontanthjælp ud fra såvel praktiske hensyn som hensynet til den enkelte. Disse er i punktform

- øget retssikkerhed, idet det vil være lettere at gennemskue og forstå den udbetalte ydelse
- direkte sammenhæng mellem fx deltagelse i aktivering og udbetalt ydelse og dermed øget incitament
- skærpet fokus på rådighed blandt ikke-forsikrede ledige
- administrativ forenkling
- større overensstemmelse med løn og øvrige overførselsindkomster.

En stor del af brugerne kommer fra bagudbetalte ordninger. Derfor vil det være mere hensigtsmæssigt, hvis kontanthjælpssystemet indrettes, så det passer ind i det system, der i reglen fungerer på arbejdsmarkedet.

På den måde kommer systemet til at svare til eksempelvis arbejdsløshedsdagpenge. En person, der mister sit arbejde, skal umiddelbart i forlængelse heraf melde sig ledig hos A-kassen og tilmeldes AF. I den første tid vil pågældende have penge fra sidste lønudbetaling at leve af, og der optjener pågældende ret til at få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge ved periodens udgang, så pågældende har et forsørgelsesgrundlag den efterfølgende periode. Retten til dagpenge indtræder altså principielt fra det øjeblik, den ledige melder sig ledig, men udbetales først, når den ledige har været arbejdsløs en periode, fx en måned. Det er dette princip, som regeringen har fundet hensigtsmæssigt også at anvende i kontanthjælpssystemet, dog uden at der bliver tale om, at kontanthjælpen får en anden karakter, end den har i dag. Kontanthjælp vil således heller ikke med dette forslag komme til udbetaling, hvis ansøgeren på anden vis kan forsørge sig selv.

Et væsentligt argument for, at kontanthjælpen hidtil har været forudbetalt, har været, at retten til kontanthjælp først indtrådte, når pengene fra seneste udbetaling (bagud) af løn, dagpenge eller lignende var opbrugt.

Med bagudbetaling af kontanthjælp skal en person, der får brug for kontanthjælp, i almindelighed henvende sig til kommunen 1 måned før hjælpen kan udbetales. En sædvanlig situation vil være, at en person er blevet afskediget fra en lønnet beskæftigelse. Den løn, der udbetales, vil ideelt set skulle være den efterfølgende måned ud. Efter de foreslåede regler vil pågældende skulle stille sig til rådighed - tilmelde sig kommunen og AF som ledig og vil kunne aktiveres - typisk lige efter sidste arbejdsdag, hvis pågældende ikke har formue. Herefter vil pågældende efter 1 måneds rådighed være berettiget til bagudbetalt kontanthjælp.

Med den mere direkte sammenhæng mellem rådighed, aktivering og udbetaling af kontanthjælp, finder regeringen, at der ikke længere er behov for bestemmelsen om begrænsning af nedsættelsen af den månedlige hjælp med 30 pct. ved udeblivelse fra aktivering eller anden beskæftigelsesmæssig foranstaltning.

Personer, der ikke melder sig i rette tid eller kommer fra forudbetalte ydelser, fx SU, vil typisk ikke have noget forsørgelsesgrundlag den første måned. Til disse kan der udbetales en midlertidig forsørgelsesydelse - såkaldt engangshjælp. Denne kan maksimalt udgøre 4.231 kr. pr. måned (2002 PL). Beløbet er skattepligtigt. Der udbetales ikke supplerende hjælp efter § 34. Der foreslås - som i dag - en lavere maksimal sats for hjemmeboende.

Det foreslåede beløb svarer til SU-satsen og er som udgangspunkt uden tilbagebetalingspligt, selv om der i princippet er tale om dobbeltforsørgelse, idet hjælpen dækker den samme periode, for hvilken der efterfølgende ydes bagudbetalt kontanthjælp, idet pågældende har stået til rådighed i nævnte periode. Det er væsentligt, at engangshjælpen har et niveau, der dels sikrer pågældendes forsørgelsesgrundlag, dels sikrer at principperne for den bagudbetalte kontanthjælp slår fuldt ud igennem. Således skal ydelsen være på et niveau, der sikrer en hensigtsmæssig adfærd i forbindelse med en social begivenhed.

Det foreslåede beløb er et maksimum, som kommunen skønsomt kan nedsætte, hvis det skønnes, at ordningen anvendes uhensigtsmæssigt. Desuden vil den kunne udbetales i mindre rater, jf. § 89, stk. 2.

Kommunen kan nøjes med at udbetale, hvad der svarer til "akut hjælp" efter de sædvanlige - skønsomt - principper herfor. I ganske særlige tilfælde kan ydelsen gøres tilbagebetalingspligtig - fx ved svig.

Engangshjælpen vil understrege rådighedspligten den første måned, idet man efter denne venteperiode normalt har ret til en højere ydelse, nemlig kontanthjælp. Hjælpen vil understrege den opståede situations særlige karakter.

Udgangspunktet må i øvrigt være, at en person, der har brug for engangshjælp eller kontanthjælp og fx er i individuel jobtræning og herefter fortsætter på en forudbetalt ydelse, fx SU, vil have ret til at få udbetalt det beskæftigelsestillæg, som jobtræningen udløser, men ikke kontanthjælpen. Således gælder princippet om, at kontanthjælpen ikke kan udbetales, hvis pågældende modtager en ydelse, der skal dække forsørgelsen

i samme tidsrum, som kontanthjælpen er beregnet til at skulle dække, eller i øvrigt kan forsørge sig selv stadigvæk.

De personer, der på ikrafttrædelsestidspunktet modtager kontanthjælp, overgår alle til at modtage bagudbetalt kontanthjælp, men med tilbagebetalingspligt for den forudbetalte hjælp, der er udbetalt i måneden op til første udbetaling, hvis pågældende modtager bagudbetalt løn eller overførselsindkomst inden for 1 år efter lovens ikrafttræden. Herefter er den forudbetalte hjælp, der er udbetalt i overgangsmåneden, uden tilbagebetalingspligt.

Introduktionsydelse

Integrationslovens regler om udbetaling af introduktionsydelse svarer til reglerne om udbetaling af kontanthjælp i lov om aktiv socialpolitik, hvorfor der i integrationsloven gennemføres ændringer svarende til de principper om bagudbetaling af kontanthjælp som foreslås indført i lov om aktiv socialpolitik.

Af lovforslaget fremgår, at en udlænding, der ønsker at modtage introduktionsydelse, tidligst kan modtage introduktionsydelse ved udgangen af den måned, hvori der er ansøgt om introduktionsydelse. Der ydes introduktionsydelse for den periode, hvor udlændingen har udnyttet sine arbejdsmuligheder/stået til rådighed. Såfremt udlændingen ikke udnytter sine arbejdsmuligheder, vil der kunne blive trukket i den ydelse, der udbetales ved månedsskiftet.

For så vidt angår udlændinge, der ikke har et forsørgelsesgrundlag i den første måned efter ansøgningstidspunktet, kan der udbetales en særlig introduktionsydelse. Den særlige introduktionsydelse kan ydes forholdsmæssigt for den periode, som udlændingen i den resterende del af måneden forventes at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Den følgende måned udbetales særlig introduktionsydelse for det antal dage, som udlændingen i måneden for ansøgningstidspunktet ikke har kunne stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

...

Til nr. 4

Arbejdsløshedsdagpenge, de fleste lønformer, og syge- og barseldagpenge m.v. er bagudbetalte. Det betyder, at de udbetales på baggrund af en forudgående periodes arbejdsløshed, arbejde osv. og skal dække de leveomkostninger, der vil være i den kommende periode. Forslaget om ændring af udbetalingen af kontanthjælpen fra at være en forudbetalt til at være bagudbetalt ydelse vil betyde, at princippet i kontanthjælpssystemet kommer til at ligne disse ordninger. Det vil betyde, at en person, der fx mister sit arbejde eller ikke længere er berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, vil skulle melde sig ledig hos kommunen straks ved ledighedens indtræden, eller senest hvor pågældende i begyndelsen af måneden kan se, at berettigelsen til arbejdsløshedsdagpengene vil være slut ved månedens udgang. Imidlertid gælder de sædvanlige betingelser for at få kontanthjælp fortsat, hvorfor berettigelsen til at modtage kontanthjælp fortsat fx er afhængig af, at pågældende ikke forsørges af andre (typisk en

ægtefælle), og at ansøgeren og ægtefællen ikke har en formue, der kan dække det økonomiske behov.

Derfor foreslås det, at en person, der ønsker at modtage hjælp efter § 11, i almindelighed skal henvende sig til kommunen 1 måned før, hjælpen ønskes udbetalt. Det skyldes, at kommunen herved kan påse, at pågældende er berettiget til at modtage kontanthjælp ved at stå til rådighed - udnytte sine arbejdsmuligheder - i den måned, der dækkes af sidste bagudbetalte (måneds)løn, således at der er grundlag for at udbetale en ny månedsløn i form af kontanthjælp ved månedens slutning. Det er således en betingelse, at ansøgeren opfylder rådighedsbetingelserne en hel måned for at være berettiget til en måneds kontanthjælp.

Der kan højst udbetales hjælp svarende til den periode, betingelserne i stk. 1. er opfyldt. Har ansøgeren kun opfyldt rådighedsbetingelserne i en del af perioden, vil der kun kunne udbetales kontanthjælp i den efterfølgende måned i forhold til den periode, pågældende har udnyttet sine arbejdsmuligheder. For aktiverede og andre i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger med et nærmere fastsat timetal nedsættes hjælpen med det antal timer, som den pågældende er udeblevet, sat i forhold til det faktiske antal timer, som den pågældende i den pågældende periode skulle have deltaget i tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning. Udbetalingsperioden følger ikke nødvendigvis opgørelsesperioden. Princippet svarer således til principperne i den nugældende § 39.

For ikke-aktiverede nedsættes hjælpen med det antal dage, hvor den pågældende ikke har stået til rådighed i forhold til det samlede antal dage, der rent faktisk er i den pågældende periode - i reglen 1 måned. Udeblivelse fra en samtale hos AF eller kommunen vil således som udgangspunkt medføre, at pågældende ikke kan anses for at stå til rådighed den pågældende dag og de efterfølgende dage, indtil kontakten til kommunen er genoprettet. Der regnes som udgangspunkt med 5 rådighedsdage pr. uge.

Til nr. 5

Nogle ansøgere vil have behov for hjælp fra det tidspunkt, de henvender sig til kommunen, enten fordi de ikke har overholdt deres forpligtelser i henhold til den foreslåede § 13 b, eller fordi den ændring, der gør, at pågældende ikke længere kan forsørge sig selv, er opstået på en måde, så det ikke har været muligt at overholde pligten i § 13 b. Pågældende har således ikke haft mulighed for at stå til rådighed en periode, og ansøgeren vil således mangle penge indtil det tidspunkt, hvor pågældende vil være berettiget til kontanthjælp.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at forudbetale engangshjælp i sammenlagt en måned, hvorved pågældende - under forudsætning af fuld rådighed - efterfølgende vil have ret til en måneds kontanthjælp. Hvis en ansøger, der har mistet sit arbejde og ikke er berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, først henvender sig til kommunen efter ½ måneds ledighed, vil pågældende være stillet som i arbejdsløshedsforsikringssystemet og ikke have ret til kontanthjælp for den periode, hvor pågældende ikke udnyttede sine arbejdsmuligheder (stod til rådighed). Hvis pågældende herefter udnytter sine arbejdsmuligheder, vil pågældende have ret til ½ måneds kontanthjælp, som eventuelt vil kunne suppleres med engangshjælp afhængig af pågældendes forhold.

I de tilfælde, hvor ansøgeren henvender sig ved et månedsskifte, og hvor pågældende er berettiget til engangshjælp, udbetales engangshjælpen for den første måned, og den bagudbetalte kontanthjælp udbetales fra næste månedsskifte.

I de tilfælde, hvor borgeren eksempelvis henvender sig i midten af en måned, udbetales der engangshjælp til kalendermånedens udgang. Ved indgangen til den efterfølgende kalendermåned udbetales der bagudbetalt kontanthjælp svarende til den venteperiode i måneden forinden, hvor borgeren har stået til rådighed. Sammen med denne kontanthjælp udbetales der engangshjælp til at dække ansøgerens behov for hjælp i den del af den efterfølgende kalendermåned, hvor ansøgeren er uden forsørgelsesgrundlag. Herved bliver den samlede varighed af engangshjælpen ligeledes en måned.

Selv om den forudbetalte engangshjælp og den bagudbetalte kontanthjælp i princippet dækker den samme periode, og ydelsen efter de sædvanlige principper skulle være tilbagebetalingspligtige, foreslås det, at hjælpen normalt ikke er tilbagebetalingspligtig, men at den kan gøres tilbagebetalingspligtig i gentagelsestilfælde.

Engangshjælpen er en bruttoydelse, der skal betales skat af.

Efter de nugældende regler vil der i ganske særlige tilfælde efter kommunens skøn alternativt kunne blive udbetalt "akut hjælp" til personer, der ikke er berettiget til kontanthjælp. "Akut hjælp" er ikke et lovmæssigt begreb, men er udsprunget af praksis, og udbetales i henhold til § 81, hjælp i særlige tilfælde, enkeltudgifter.

Udbetaling af engangshjælp baserer sig på forventet rådighed, hvilket medfører, at hjælpen kan udbetales for kortere perioder, hvis der er begrundet tvivl om, at modtagerne vil opfylde betingelserne for hjælp i hele den periode, som hjælpen er beregnet til at dække, jf. § 89, stk. 2.

Spørgsmålet om tilbagebetalingspligt ved svig kan også opstå i forbindelse med udbetaling af engangshjælpen. Hvis en person i gentagelsestilfælde - og uden at være berettiget til kontanthjælp den efterfølgende måned - modtager engangshjælp, vil hjælpen kunne kræves tilbagebetalt.

...

Til nr. 22

Ændringen af bestemmelsen er en konsekvens af, at kontanthjælpen nu er bagudbetalt. Der er således alene hvad angår engangshjælpen behov for at udbetale hjælpen for kortere perioder, hvis der er begrundet tvivl om, at modtageren af engangshjælp vil opfylde betingelserne i hele den periode, som hjælpen er beregnet til at dække.

Til nr. 23

Engangsbeløbet efter § 25 a udbetales til personer, der står uden midler til deres forsørgelse, men som ikke opfylder betingelserne for at få kontanthjælp på det tidspunkt, pågældende henvender sig til kommunen. Engangsbeløbet er således en midlertidig forsørgelsesydelse, der dækker samme tidsrum, som den senere bagudbetalte kontanthjælp. Engangsbeløbet ville derfor være tilbagebetalingspligtigt efter § 94, stk. 1, hvorefter kommunen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person senere får udbetalt et underholdsbeløb e. lign., der dækker samme formål og samme tidsrum. Da

engangsbeløbet efter forslaget ikke skal betales tilbage, er det nødvendigt at ændre bestemmelserne i § 93, stk. 3, og § 94, stk. 2.

Hvis modtageren af engangsbeløbet har tilsidesat sin oplysningspligt efter § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og har modtaget beløbet med urette efter § 91, skal kommunen kræve beløbet tilbage. Således gælder i tilfælde af svig de samme tilbagebetalingsregler, som gælder for den hjælp, som en person modtager under aktivering efter kapitel 4.

Bilag 4: Principafgørelser fra Ankestyrelsen

A-34-01

Resumé: Retten til kontanthjælp indtrådte først på det tidspunkt, hvor løn, lønefterregulering og udbetalte feriepenge var levet op.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at lønefterregulering og feriepenge måtte betragtes som lønandele.

Sagsfremstilling:

Ansøger, der var alene og forsørger til 1 barn under 18 år, var blevet arbejdsløs fra 15. juni 2000. Hun havde været ansat i et vikariat i tiden 15. marts 2000 - 15. juni 2000.

Ansøger havde fået udbetalt sidste løn den 1. juli 2000 for perioden 1. juni - 15. juni 2000. I forbindelse med ansøgning om kontanthjælp den 27. juli 2000 havde ansøger oplyst, at hun havde afholdt ferie med feriepenge i tiden 15. juni 2000 til 20. juli 2000.

Den 31. maj 2000 havde ansøger fået udbetalt løn for maj måned. Den 30. juni 2000 fik ansøger udbetalt løn for juni måned. Den 31. juli 2000 fik ansøger udbetalt et beløb i lønefterregulering.

Kommunen bevilgede den 6. september 2000 kontanthjælp fra 20. september 2000, idet kommunen fandt, at ansøger havde løn at leve for frem til 14. august 2000 og feriepenge, som skulle dække perioden 15. august til 19. september 2000.

I forbindelse med behandlingen af klagen over kommunens afgørelse, ændrede kommunen sin afgørelse, således at ansøger nu fandtes berettiget til kontanthjælp fra 5. september 2000.

Nævnet fandt, at der ikke var grundlag for at pålægge kommunen at yde kontanthjælp, udover det beløb, som ansøger allerede havde modtaget.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at den løn, som ansøger fik udbetalt den 31. maj 2000 skulle leves op i juni måned 2000. Den løn, som ansøger fik udbetalt den 30. juni 2000 skulle leves op i 15 dage i juli måned. Da det imidlertid fremgik, at ansøger havde afholdt 5 ugers ferie med feriepenge fra hun fratrådte sin stilling den 15. juni til den 20. juli 2000, blev de beløb, som hun fik udbetalt 31. maj og 30. juni, forskudt. Løn fra disse udbetalinger og feriepenge ville derfor først være levet op den 20. august 2000.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at ansøger den 31. juli 2000 fik et beløb på brutto 13.397 kr. udbetalt. Selvom dette beløb vedrørte betaling for forskudt arbejdstid i tidligere måneder, havde ansøger fra den 1. august 2000 haft beløbet til rådighed, og dette beløb skulle derfor leves op, før end hun fik ret til kontanthjælp. Dette beløb skulle således dække tiden fra 21. august og frem til det tidspunkt, hvor der blev udbetalt kontanthjælp.

I klagen til Ankestyrelsen havde ansøger bl.a. anført, at nævnets afgørelse stred mod Ankestyrelsens praksis i forhold til SM O-111-97 og SM O-29-96. Således var der ikke hjemmel til at fratække indtægter, som var erhvervet forud for det tidspunkt, hvor behovet var til stede og betingelserne var opfyldt og det var afklaret at en ansøger måtte have et højere niveau end kontanthjælpen for en måned, i den måned hvor den sociale begivenhed indtrådte.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af om den løn, der blev udbetalt før afholdelse af ferie med feriepenge, kan kræves opsparat til underhold efter feriens afslutning.

Ankestyrelsen behandlede endvidere spørgsmålet om, hvordan der skal forholdes med lønefterreguleringer, der er kommet til udbetaling efter arbejdsophøret.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke havde ret til kontanthjælp, udover den hjælp, som kommunen havde udbetalt.

Begrundelsen for afgørelsen var, at retten til kontanthjælp først indtrådte på det tidspunkt, hvor den resterende løn og udbetalte feriepenge var levet op, dvs. den 25. september 2000, jf. aktivlovens § 11, stk. 2, nr. 2.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger var fratrædt sin stilling den 15. juni 2000. Efter dette tidspunkt fik hun udbetalt løn den 30. juni 2000 for perioden 1. juni til 15. juni 2000, feriepenge for 5 uger og efterbetaling af løn den 31. juli 2000 med et beløb svarende til kontanthjælpsniveauet for en forsørger i 37 dage.

Ankestyrelsen stadfæstede således det sociale nævns afgørelse.

A-6-04

Resumé: En ansøger, som søgte om kontanthjælp den 9. maj 2003 på grund af ophør af barselsdagpenge med udgangen af maj måned, var ved indgangen til juni måned 2003 berettiget til bagudbetalt kontanthjælp for perioden 9.-31. maj 2003. Ankestyrelsen fandt desuden ikke grundlag for at ændre kommunens fastsættelse af engangshjælp for perioden 1.-8. juni 2003 til et beløb svarende til kontanthjælp for perioden.

Sagsfremstilling:

Ansøgers barselsdagpenge ophørte den 6. april 2003. Restbeløbet svarende til 2 uger samt feriepenge svarende til 15,5 dag blev udbetalt den 10. april 2003. Disse beløb blev anvendt til forsørgelsen af ansøger og hendes søn i maj måned 2003. Hun havde forinden den 31. marts 2003 fået udbetalt barselsdagpenge til dækning af forsørgelsen i april 2003.

Hun henvendte sig til kommunen den 9. maj 2003 og søgte om kontanthjælp.

Kommunen beregnede i henhold til aktivlovens §§ 25 og 34 kontanthjælp samt særlig støtte i forbindelse med høj boligudgift eller stor forsørgerbyrde fra 9. - 31. maj 2003. Der blev endvidere udbetalt engangshjælp til forsørgelsen i perioden 1. - 8. juni 2003, således at der pr. 31. maj 2003 blev udbetalt kontanthjælp svarende til en hel måned.

Det sociale nævn tiltrådte kommunens afgørelse og begrundede bl.a. afgørelsen med, at kontanthjælpsbeløbet er fastsat ved lov.

I anken anførte klageren, at hun ikke kunne leve af det beløb, der blev udbetalt.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, for hvilken periode, der skal udbetales henholdsvis kontanthjælp (bagudbetalt) og engangshjælp.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke var berettiget til yderligere kontanthjælp i juni 2003.

Ankestyrelsen begrundede afgørelsen med, at en person, der ønsker at modtage kontanthjælp, i almindelighed tidligst kan få udbetalt hjælp én måned efter den første henvendelse til kommunen.

Kommunen kan dog yde op til 1 måneds engangshjælp, indtil ansøger har ret til en hel måneds kontanthjælp. Engangshjælpen ydes fra ansøgningstidspunktet, og indtil ansøgeren får udbetalt kontanthjælp.

Af lovbemærkningerne fremgår om udbetalingen, at der i de tilfælde, hvor borgeren eksempelvis henvender sig i midten af en måned, udbetales engangshjælp til kalendermånedens udgang. Ved indgangen til den efterfølgende kalendermåned udbetales der bagudbetalt kontanthjælp svarende til den venteperiode i måneden forinden, hvor borgeren har stået til rådighed. Sammen med denne kontanthjælp udbetales engangshjælp til at dække ansøgerens behov for hjælp i den del af den efterfølgende kalendermåned, hvor ansøgeren er uden forsørgelsesgrundlag.

Om der skal udbetales engangshjælp, afhænger af en konkret vurdering af ansøgerens behov for økonomisk hjælp.

Ansøgeren havde henvendt sig til kommunen 9. maj 2003. Kommunen havde vurderet, at hun havde forsørgelse i form af barseldagpenge i maj måned.

Ved indgangen til juni måned, kunne der udbetales bagudbetalt kontanthjælp svarende til venteperioden i måneden forinden, altså 9. - 31. maj 2003. Dette var sket.

Sammen med denne kontanthjælp kunne der udbetales engangshjælp til at dække ansøgerens behov for hjælp i den del af juni måned, hvor hun ikke var dækket af den udbetalte kontanthjælp for maj måned, fordi hun først henvendte sig den 9. maj 2003. Kommunen vurderede, at hun var berettiget til engangshjælp svarende til kontanthjælp for denne periode, og Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at ændre denne vurdering.

A-7-04

Resumé: Engangshjælp efter aktivlovens § 25a udelukkede ikke, at der kunne ydes hjælp efter samme lovs § 81 til enkeltydelser.

Sagsfremstilling:

Ansøger var påbegyndt en uddannelse med SU og studielån den 1. januar 2003. Hun stoppede uddannelsen den 4. februar 2003 på grund af graviditet. Den 25. februar 2003 søgte hun om kontanthjælp og fik denne bevilget fra 1. marts 2003. Samtidig blev der ydet engangshjælp for perioden 1. - 31. marts 2003, hvor første udbetaling af kontanthjælp fandt sted. Den 10. marts søgte hun om hjælp efter § 81 til huslejen for marts måned samt til en el-restance. Kommunen traf afgørelse om, at der ikke i en periode med engangshjælp efter § 25a, også kunne ydes hjælp efter samme lovs § 81.

Det sociale nævn traf afgørelse om, at der kunne ydes hjælp efter aktivlovens § 81 samtidig med, at der blev udbetalt engangshjælp efter samme lovs § 25a.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt der kunne ydes hjælp efter aktivlovens § 81 samtidig med, at der ydes engangshjælp efter § 25a.

Afgørelse:

Ankestyrelsen hjemviste sagen til kommunen til ny behandling og afgørelse. Ankestyrelsen fandt, at der kunne ydes hjælp til enkeltbetalinger efter aktivlovens § 81 samtidig med, at der blev ydet engangshjælp efter § 25a.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at det ikke af § 81 og heller ikke af bemærkningerne til lovforslaget om bagudbetalt kontanthjælp og om engangsydelse, L 161, fremgik, at der ikke kunne ydes hjælp efter § 81, samtidig med, at der blev ydet engangshjælp efter § 25a.

Derimod var det udtrykkeligt nævnt i aktivlovens § 34, stk. 3, og i lovbemærkningerne, at der ikke samtidig med engangsydelsen kunne ydes hjælp efter § 34, dvs. den særlige støtte til personer, som havde høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde.

Det måtte derfor lægges til grund, at det alene var denne ydelse, som engangshjælpen afskar fra.

Det blev bemærket, at Ankestyrelsen ikke ved sin afgørelse havde taget stilling til, om, og i givet fald i hvilket omfang, der efter en konkret vurdering kunne ydes ansøgeren hjælp efter § 81.

Bilag 5: Måleskema

Måleskema til undersøgelse af kommunernes praksis vedrørende afslag eller delvist afslag på engangshjælp med den fulde takst i hen- hold til lov om aktiv socialpolitik § 25 a. 2008

1. Grundoplysninger

1.1. Borgerens fødselsdato (ddmmåååå)

1.2. Køn:

Kvinde

Mand

1.3. Er der tale om en "hjemmeboende" under 25 år?

1. Ja

2. Nej

3. Uoplyst

1.3. Bemærkninger

1.4. Hvor lang er perioden fra ophørt indtægt til ansøgning om hjælp?

1-3 dage

4-10 dage

11-20 dage

21-30 dage

Over 30 dage

Uoplyst

1.5. Hvor lang er den ikke-indtægtsdækkede periode fra tilkendelsestidspunkt til ud-
betaling af fuld kontanthjælp/starthjælp?

1-3 dage

4-10 dage

11-20 dage

21-29/30 dage

en hel måned

Uoplyst

2. Oplysninger om kommunens afgørelse

2.1. Har kommunen truffet en afgørelse?

1. Ja (springer til spm 2.4)

2. Nej (går til spm. 2.2. og 2.3.)

2.1. Bemærkninger

2.2. Hvis "Nej" i spørgsmål 2.1, hvad er årsagen til, at der ikke er truffet en afgørelse?

1. Ansøger har konkret udtrykt ønske om ikke at få spørgsmålet om engangshjælp behandlet
2. Anden konkret grund
3. Spørgsmål om engangshjælp ikke omtalt i sagen
4. Spørgsmålet om engangshjælp er omtalt i sagen, men det er uoplyst hvorfor der ikke er truffet en afgørelse

2.2. Bemærkninger

2.3. Hvis "Nej" i spørgsmål 2.1, ville pågældende have været berettiget til engangshjælp? (Undersøgelsen stopper her)

1. Nej, idet pågældende var fuldt indtægtsdækket eller formuedækket
2. Nej, idet pågældende ville have ligget over kontanthjælpstaksten i perioden
3. Nej, idet pågældende ville have ligget over engangshjælpen forholdsmæssigt beregnet
4. Ja
5. De nødvendige oplysninger for vurdering foreligger ikke

2.3. Bemærkninger

2.4. Hvis "Ja" i spørgsmål 2.1, anfør datoen for kommunens afgørelse (ddmmåååå)

1. Uoplyst

2.4. Bemærkninger

2.5. Hvad går kommunens afgørelse ud på?

1. Afslag
2. Nedsat takst (i forhold til de to takster)

2.5. Bemærkninger

2.6. Hvad er begrundelsen for afslaget/nedsættelsen af engangshjælpen?

1. Ansøger har indtægter fra en optjeningsperiode på en måned, der således dækker perioden frem til første udbetaling af kontanthjælp/starthjælp fuldt ud
2. Ansøger har formue (der dækker perioden fuldt ud med beløb mindst svarende til relevant takst i henhold til aktivlovens § 25)
3. Ansøger har indtægt, der dækker en del af perioden, og den nedsatte engangshjælp svarer til modtagelse af hjælp i henhold til aktivlovens § 25 i behovsperioden
4. Ansøger har indtægt, der dækker en del af perioden, og den nedsatte engangshjælp er forholdsmæssigt beregnet
5. Konkret vurdering af økonomisk behov
6. Ansøger "kunne have søgt tidligere"
7. Andet
8. Uoplyst

2.6. Bemærkninger

2.7. For hvilken periode har kommunen forholdt sig til støttebehovet?

1. Frem til 1. udbetaling af kontanthjælp
2. Frem til ansøger er fuldt dækket af kontanthjælp
3. Fremgår ikke af sagen
4. Ikke relevant

3. Den materielle vurdering af kommunens afgørelse

3.1. Er afgørelsen samlet set rigtig?

1. Ja afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis
2. Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag

3.1. Bemærkninger

3.2. I hvilket omfang er sagen oplyst?

1. Ingen oplysninger mangler
2. Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler
3. Flere og/eller væsentlige oplysninger mangler
4. Afgørende oplysninger mangler

3.2. Bemærkninger

3.3. Hvis oplysninger mangler - hvilke oplysninger drejer det sig da om (sæt gerne flere kryds)

1. Indtægtsmæssige
2. Udgiftsmæssige
3. Formuemæssige
4. Andet

3.3. Bemærkninger

3.4. Hvis sagen er afgjort ud fra en konkret vurdering af økonomisk behov (se spm. 2.6.5) - ligger kommunens vurdering af det økonomiske behov for engangshjælp inden for de retlige rammer?

1. I høj grad
2. I nogen grad
3. I ringe grad
4. Nej
5. Ikke relevant

3.4. Bemærkninger

4. Vurdering af formelle regler

4.1. Hvorledes er afgørelsen meddelt?

1. Skriftligt
2. Mundtligt
3. Ikke meddelt

4.1. Bemærkninger

4.2. Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24, eller opfylder det skriftlige notat kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet med hvilken hjemmel?

1. I høj grad
2. I nogen grad
3. I ringe grad
4. Nej
5. Ikke relevant

4.2. Bemærkninger

4.3. Er klagevejledningen korrekt?(Der henvises til FVL § 25)

1. I høj grad
2. I nogen grad
3. I ringe grad
4. Nej
5. Ikke relevant

4.3. Bemærkninger

4.4. Har der været foretaget partshøring?

1. Ja
2. Nej
3. Partshøring er ikke aktuel

4.4. Bemærkninger

4.5. Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger om formaliteten?

1. Ja
2. Nej

4.5. Bemærkninger

Statsforvaltningen
Midtjylland
St. Blichers Vej 6
Postboks 151
6950 Ringkøbing
Tel 7256 8300
midtjylland@statsforvaltning.dk

www.statsforvaltning.dk